ปัจจัยที่มีผลต่อการเลือกรูปแบบการออม
ของเจ้าหน้าที่สำนักงานสรรพากรพื้นที่ปราจีนบุรี

นางสาวสมสิริ คิดซื่อ

การศึกษาค้นคว้าอิสระนี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาเศรษฐศาสตรมหาบัณฑิต
แขนงวิชาเศรษฐศาสตร์ สาขาวิชาเศรษฐศาสตร์ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช
พ.ศ.2555

Factors Affecting decision of saving pattern of Prachin Buri Area Revenue Office

Miss Somsiri Kidsue

An Independent Study Submitted in Partial Fulfillment of the Requirements for

the Degree of Master of Economics

School of Economics

Sukhothai Thammathirat Open University

2012

หัวข้อการศึกษาค้นคว้าอิสระ	ปัจจัยที่มีผลต่อการเลือกรูปแบบการออมของเจ้าหน้าที่สำนักงานสรรพากรพื้นที่ปราจีนบุรี
ชื่อและนามสกุล	นางสาวสมสิริ คิดซื่อ
แขนงวิชา	เศรษฐศาสตร์
สาขาวิชา	เศรษฐศาสตร์ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช
อาจารย์ที่ปรึกษา	รองศาสตราจารย์ศิริพร สัจจานันท์

การศึกษาค้นคว้าอิสระนี้ ได้รับความเห็นชอบให้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรระดับปริญญาโท เมื่อวันที่ 18 เมษายน 2556

คณะกรรมการสอบการศึกษาค้นคว้าอิสระ

..... ประธานกรรมการ
(รองศาสตราจารย์ศิริพร สัจจานันท์)

..... กรรมการ
(รองศาสตราจารย์ ดร. อรพรรณ ศรีเสาวลักษณ์)

.....
(รองศาสตราจารย์อรรฆย์คณา แย้มนวล)
ประธานกรรมการประจำสาขาวิชาเศรษฐศาสตร์

ชื่อการศึกษาค้นคว้าอิสระ ปัจจัยที่มีผลต่อการเลือกรูปแบบการออมของเจ้าหน้าที่สำนักงานสรรพากรพื้นที่ปราจีนบุรี

ผู้ศึกษา นางสาวสมสิริ คิดซื่อ **รหัสนักศึกษา** 2546000148 **ปริญญา** เศรษฐศาสตรมหาบัณฑิต

อาจารย์ที่ปรึกษา รองศาสตราจารย์ศิริพร สัจจานันท์ **ปีการศึกษา** 2555

บทคัดย่อ

การวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษา 1) พฤติกรรมการออมของเจ้าหน้าที่สำนักงานสรรพากรพื้นที่ปราจีนบุรี และ 2) ปัจจัยที่มีผลต่อการเลือกรูปแบบการออมของเจ้าหน้าที่สำนักงานสรรพากรพื้นที่ปราจีนบุรี

การดำเนินการวิจัย โดยใช้แบบสอบถามจากประชากรทั้งหมดของเจ้าหน้าที่สรรพากรพื้นที่จังหวัดปราจีนบุรี จำนวน 105 ราย มาวิเคราะห์ใน 2 ลักษณะ คือการวิเคราะห์เชิงพรรณนาเพื่อบรรยายลักษณะการออมหรือความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรที่ได้จากกลุ่มประชากร เช่น สัดส่วนร้อยละ ค่าเฉลี่ย เป็นต้น และการวิเคราะห์เชิงปริมาณ โดยใช้การถดถอยเชิงเส้นแบบหุ (Multiple Linear Regression) เพื่อวิเคราะห์ปัจจัยที่มีผลต่อการเลือกรูปแบบการออมของเจ้าหน้าที่สำนักงานสรรพากรพื้นที่ปราจีนบุรี

ผลการศึกษาพบว่า 1) พฤติกรรมการออมของเจ้าหน้าที่สำนักงานสรรพากรพื้นที่ปราจีนบุรีพบว่า มีการออมระหว่างร้อยละ 0-5 ของรายได้ในแต่ละเดือน โดยมีระยะการออมอยู่ระหว่าง 1-5 ปี และเลือกรูปแบบการออมคือ ฝากเงินกับสหกรณ์ออมทรัพย์กรมสรรพากรเป็นส่วนใหญ่ เหตุผลเนื่องมาจากความสะดวกสบายเพราะตัดจากบัญชีเงินเดือน รวมทั้งมีความมั่นคง และ 2) ปัจจัยที่มีผลต่อการเลือกรูปแบบการออมพบว่า ปัจจัยด้านสภาพคล่องมีค่าเฉลี่ยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด รองลงมาคือ ปัจจัยด้านเป้าหมายการออม ปัจจัยทางผลตอบแทน ปัจจัยด้านการโฆษณาและสิ่งจูงใจ และปัจจัยทางความเสี่ยง มีค่าเฉลี่ยรวมอยู่ในระดับมากตามลำดับ

คำสำคัญ รูปแบบการออมเงิน ปัจจัยที่กำหนดการตัดสินใจเลือกการออม

Independent Study title: Factors Affecting decision of saving pattern of Prachin Buri Area Revenue Office

Author: Miss Somsiri Kidsue; **ID:** 2546000148; **Degree:** Master of Economics;
Independent Study advisor: Siriporn Sajjanan, Associate Professor;
Academic year: 2012

Abstract

The objectives of this study are as follow. 1) to study the saving behavior of Prachin Buri Area Revenue Office and 2) to determine factors influencing on decision of saving pattern of Prachin Buri Area Revenue Office.

Data were collected by questionnaire from 105 officers of Prachin Buri Area Revenue Office. The data were analyzed in two aspects ,which are descriptive analysis for describe the relationship between variables from population such as percentage mean etc and quantitative analysis ,which is Multiple Linear Regression, for determine factors influencing on decision of Prachin Buri Area Revenue Office.

The results show that 1) saving rate of Prachin Buri Area Revenue Office are between 0 -5 percent of their income in each month. Term savings are between 1-5 years and saving pattern is deposit money in revenue office's cooperative because convenience and they can take money from payroll and there is stability 2) factors affecting decision of saving were the aspect of liquidity factor which had total average at high level and the next factors are the aspect of saving goal, the aspect of return, the aspect of advertisement and temptation and the aspect of risk which had total average at high level, respectively.

Keywords: Saving model, Factors affecting decision of saving

กิตติกรรมประกาศ

การศึกษาค้นคว้าอิสระ สำเร็จได้ด้วยความอนุเคราะห์อย่างยิ่งจาก รศ.ศิริพร สัจจานันท์ ที่คอยให้คำปรึกษา แนะแนวทางที่ถูกต้อง ตลอดจนการตรวจสอบและแก้ไขในการทำการค้นคว้าอิสระฉบับนี้ให้ถูกต้องและสำเร็จลุล่วงไปด้วยดี ซึ่งผู้วิจัยได้รับแนวแนวทาง และประสบการณ์อย่างกว้างขวางในการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยขอกราบขอบพระคุณเป็นอย่างสูง ณ โอกาสนี้

ขอกราบขอบพระคุณ คุณพ่อ และคุณแม่ ผู้ที่คอยให้ความรัก ความปรารถนาดี ความห่วงใย และกำลังใจให้แก่ผู้วิจัยเสมอมา และขอพระคุณกรมสรรพากรที่ให้การสนับสนุนการศึกษาในครั้งนี้

ขอกราบขอบพระคุณ คุณครู อาจารย์ ทุกท่านที่ได้ประสิทธิประสาทวิชาความรู้ และขอบคุณผู้ทรงคุณวุฒิที่ได้ให้ความกรุณา และอนุเคราะห์ตรวจสอบความเที่ยงตรงของแบบสอบถาม

ขอบคุณผู้ที่คอยช่วยเหลือในทุก ๆ เรื่อง และคอยเป็นกำลังใจให้ผู้วิจัยเสมอมา รวมทั้งหัวหน้างานผู้ร่วมงาน ผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องทุกท่านที่ทำให้การค้นคว้าอิสระฉบับน้ำสำเร็จได้ด้วยดี

สมสิริ คิดซื่อ

มิถุนายน 2556

สารบัญ

หน้า

บทคัดย่อภาษาไทย ..... ง
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ ..... จ
กิตติกรรมประกาศ ..... ฉ
สารบัญตาราง ..... ฌ
สารบัญภาพ ..... ญ
บทที่ 1 บทนำ 1
ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา 1
วัตถุประสงค์การวิจัย 4
กรอบแนวคิดการวิจัย 4
ขอบเขตการวิจัย 4
นิยามศัพท์เฉพาะ 4
ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ 5
บทที่ 2 วรรณกรรมที่เกี่ยวข้อง 6
กรอบแนวคิดทฤษฎีและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง 6
แนวคิดของการออม (Saving) 6
ทฤษฎีที่เกี่ยวข้อง 7
งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง 11
บทที่ 3 วิธีดำเนินการวิจัย 18
รูปแบบและวิธีศึกษา 18
ข้อมูลที่ใช้ในการศึกษา 18
การเก็บรวบรวมข้อมูล 18
การวิเคราะห์ข้อมูล 18
บทที่ 4 ผลการวิเคราะห์ข้อมูล 22
การวิเคราะห์ข้อมูล 22
การวิเคราะห์ข้อมูลส่วนบุคคลของผู้ตอบแบบสอบถาม 22
การวิเคราะห์ปัจจัยที่ใช้ประกอบการตัดสินใจเลือกรูปแบบการออม 28

สารบัญ (ต่อ)

หน้า

การวิเคราะห์ลักษณะการออมของผู้ตอบแบบสอบถาม 38
การวิเคราะห์ข้อคิดเห็นหรือข้อเสนอแนะ 40
บทที่ 5 สรุปการวิจัย อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ 41
สรุปการวิจัย 41
อภิปรายผล 44
ข้อเสนอแนะในการนำผลวิจัยไปใช้ประโยชน์ 45
ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป 46
บรรณานุกรม 47
ภาคผนวก 50
ก แบบสอบถาม 51
ข - สมการที่ 1 ความสัมพันธ์ระหว่างการออมกับรายได้เฉลี่ยต่อเดือน
- สมการที่ 2 ความสัมพันธ์ระหว่างการออมกับค่าใช้จ่ายเฉลี่ยต่อเดือน
- สมการที่ 3 ปัจจัยที่มีผลต่อการเลือกรูปแบบการออม 59
ประวัติผู้ศึกษา 63

สารบัญตาราง

หน้า

ตารางที่ 4.1 ข้อมูลส่วนบุคคลของผู้ตอบแบบสอบถาม 24
ตารางที่ 4.2 การออมในแต่ละเดือนเฉลี่ยคิดเป็นสัดส่วนกี่เปอร์เซ็นต์ของรายได้ต่อเดือน 26
ตารางที่ 4.3 ระยะเวลาของรูปแบบการออม 26
ตารางที่ 4.4 ระยะเวลาในการออม 27
ตารางที่ 4.5 การใช้เงินที่อยู่ในมือเป็นอันดับแรก 27
ตารางที่ 4.6 การใช้เงินที่อยู่ในมือเป็นอันดับแรก 28
ตารางที่ 4.7 ปัจจัยที่ใช้ประกอบการตัดสินใจเลือกรูปแบบการออม 29
ตารางที่ 4.8 ความสัมพันธ์ระหว่าง อายุ และรายได้เฉลี่ยต่อเดือน 31
ตารางที่ 4.9 ความสัมพันธ์ระหว่าง อายุ และค่าใช้จ่ายเฉลี่ยต่อเดือน 32
ตารางที่ 4.10 ความสัมพันธ์ระหว่าง การศึกษา และรายได้เฉลี่ยต่อเดือน 33
ตารางที่ 4.11 ความสัมพันธ์ระหว่าง การศึกษาและค่าใช้จ่ายเฉลี่ยต่อเดือน 34
ตารางที่ 4.12 ความสัมพันธ์ระหว่าง ขนาดครัวเรือน และรายได้เฉลี่ยต่อเดือน 35
ตารางที่ 4.13 ความสัมพันธ์ระหว่าง ขนาดครัวเรือน และค่าใช้จ่ายเฉลี่ยต่อเดือน 36
ตารางที่ 4.14 ความสัมพันธ์ระหว่าง ภาระหนี้สิน และอายุ 37
ตารางที่ 4.15 ความสัมพันธ์ระหว่าง รูปแบบการออม และอายุ 38
ตารางที่ 4.16 การสนับสนุนเรื่องการออม 40

สารบัญภาพ

หน้า

ภาพที่ 2.1 การบริโภคและรายได้ส่วนบุคคลสุทธิ 9
ภาพที่ 2.2 การใช้จ่ายเพื่อการบริโภคในวัฏกรชีวิต 10

บทที่ 1
บทนำ

1.ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

เมื่อกล่าวถึงการออมแล้ว ทุกๆ คนก็จะมีความเข้าใจว่า เงินออมก็คือรายได้ส่วนที่เหลือหลังจากหักค่าใช้จ่ายทั้งหมดแล้ว โดยแต่ละคนนั้นก็จะมีวัตถุประสงค์ในการออมที่แตกต่างกันไปตามแต่ความต้องการในการใช้เงินในอนาคตของแต่ละคน เช่น ซื้อบ้าน ซื้อรถ เพื่อการรักษาพยาบาลหรือเพื่อการศึกษา เป็นต้น ดังนั้นการออมจึงนับว่าเป็นการสะสมความมั่งคั่งให้กับผู้ที่ทำการออม และเมื่อมองในระดับประเทศแล้ว การออมก็นับว่ามีความสำคัญอย่างมากในการพัฒนาเศรษฐกิจของประเทศให้สามารถเจริญเติบโตในระยะยาว ดังนั้นการที่ประเทศไทยมีระดับการออมอยู่ในระดับสูงจะเป็นการช่วยสร้างภูมิคุ้มกันให้กับเศรษฐกิจของประเทศได้

ซึ่งในปัจจุบันสังคมไทยมีแนวโน้มของวิถีชีวิตที่เปลี่ยนแปลงไป ตามการเปลี่ยนแปลงทางด้านเศรษฐกิจ เนื่องจากค่าครองชีพในปัจจุบันได้เพิ่มสูงขึ้นมากทำให้ประชาชนเดือดร้อนจากข้าวของแพง รวมทั้งพฤติกรรมการบริโภคทำให้ประชาชนจับจ่ายใช้สอยและเป็นหนี้สินกันมาก ผลที่เกิดขึ้นคือ การออมภาคครัวเรือนลดลง ตรงข้ามกับการบริโภคที่เพิ่มขึ้น โดยเฉพาะกลุ่มสินค้าคงทน เช่น รถยนต์ โทรศัพท์มือถือ เครื่องใช้ไฟฟ้า ซึ่งส่วนหนึ่งเกิดจากการเข้าถึงแหล่งเงินกู้ยืมที่สะดวกขึ้น รวมทั้งมาตรการให้เครดิตสินเชื่อ เครดิตสินค้าที่ผ่อนปรนจูงใจให้มีการซื้อสินค้าเงินผ่อนในสารพัดรูปแบบ ประกอบกับการช่วยเหลือของภาครัฐเชิงสวัสดิการ เช่น โครงการประกันสุขภาพ ทำให้ประชาชนเกิดความรู้สึกมีความมั่นคงและปลอดภัยในชีวิตมากขึ้น มีผลทำให้ครัวเรือนมองข้ามความจำเป็นในการที่จะออมเงินไว้ใช้ยามฉุกเฉิน ประกอบกับค่าเงินแท้จริงหดตัวลงเนื่องจากอัตราเงินเฟ้อที่สูงขึ้นทำให้ราคาสินค้าเพิ่มขึ้นเกินกว่าการขยายตัวของรายได้ “การบริโภคนิยม” จึงมีแนวโน้มเพิ่มสูงขึ้นเกินกว่า “การออมนิยม” จะตามทัน ซึ่งถ้าไม่มีวินัยการออมที่ดี การเข้าถึงแหล่งเงินทุนที่ง่ายจะย้อนกลับมาส่งผลเสียรุนแรงต่อเศรษฐกิจกลายเป็นเข้าถึงแหล่งหนี้สินเพิ่ม

จากพฤติกรรมการออมของคนไทยที่เปลี่ยนไปในทิศทางที่การบริโภคเพิ่มขึ้นมากกว่าการออม ส่งผลให้ระดับการออมของคนในประเทศลดลง ในขณะที่สัดส่วนของการก่อหนี้มีแนวโน้มเพิ่มสูงขึ้นอย่างต่อเนื่อง ประกอบกับสภาวะแวดล้อมทางการเงินที่เอื้ออำนวย ทั้งอัตราดอกเบี้ยที่อยู่ในระดับต่ำ การแข่งขันการให้สินเชื่อแก่ผู้บริโภคของสถาบันการเงิน และธุรกิจให้

สินเชื่อไม่ใช่สถาบันการเงินเหล่านี้ล้วนแต่ทำให้การเข้าถึงแหล่งให้สินเชื่อเป็นไปอย่างสะดวกและหลากหลาย จึงกลายเป็นปัจจัยที่เอื้อต่อการก่อหนี้เป็นไปได้ง่ายขึ้น

เงินออมถือเป็นเงินทุนที่สำคัญต่อการลงทุนของประเทศ ซึ่งเป็นรากฐานและปัจจัยที่สำคัญที่กำหนดการลงทุนให้เศรษฐกิจของประเทศเจริญเติบโต สร้างเสถียรภาพและลดความผันผวนทางเศรษฐกิจได้ เนื่องจากการออมในระดับสูงทำให้การลงทุนในประเทศไม่ต้องอาศัยเงินทุนจากต่างประเทศมากนัก แม้เศรษฐกิจจะถดถอยก็สามารถพึ่งพาการออมในประเทศได้ ทำให้พัฒนาเศรษฐกิจได้อย่างต่อเนื่อง โดยการออมภาคบังคับเป็นวิธีหนึ่งที่จะช่วยสร้างฐานนักลงทุนสถาบันอันมีส่วนสำคัญในการพัฒนาตลาดทุนของไทย นอกจากนี้ยังช่วยบรรเทาความวิตกในเรื่องวิกฤตการณ์ผู้สูงอายุซึ่งก่อให้เกิดความเสี่ยงต่อเศรษฐกิจ และนโยบายภาษีเป็นเครื่องมือหนึ่งของรัฐบาลที่จะช่วยให้ประชาชนทั่วไป และภาคเอกชนมีเงินเพิ่มขึ้น เช่น มาตรการลดภาษีเงินได้บุคคลธรรมดา มาตรการลดอัตราภาษีเงินได้นิติบุคคล และคงอัตราภาษีมูลค่าเพิ่ม ร้อยละ 7 จนถึงเดือนกันยายน 2557 เป็นต้น

จากที่กล่าวมาทั้งหมดข้างต้น จะเห็นได้ว่าการออมมีความสำคัญมาก ทั้งมีประโยชน์ต่อประเทศคือเป็นปัจจัยสำคัญต่อการพัฒนาเศรษฐกิจเป็นอย่างมาก เนื่องจากเป็นการช่วยสนับสนุนการลงทุน การผลิตของประเทศ และการจ้างงานอีกทั้งยังเสริมสร้างความมีเสถียรภาพทางเศรษฐกิจและลดผลกระทบจากความผันผวนจากวิกฤติการณ์ต่าง ๆ ในตลาดโลกอีกด้วย และอีกนัยหนึ่ง คือมีประโยชน์ต่อตนเอง คือเงินออมเป็นปัจจัยที่จะทำให้เป้าหมายที่กำหนดไว้ในอนาคตสามารถบรรลุตามวัตถุประสงค์ได้

กรมสรรพากรเป็นหน่วยงานหลักในกระทรวงการคลังในการจัดเก็บรายได้ภาษีอากรเพื่อนำมาใช้จ่ายในการบริหารประเทศ และเพื่อให้บรรลุวัตถุประสงค์สำคัญทางเศรษฐกิจด้านต่างๆ นอกจากนี้ กรมสรรพากรยังมีส่วนสำคัญในการดำเนินการทางด้านภาษีอากรเพื่อสนับสนุนและเพิ่มขีดความสามารถในการแข่งขันของภาคธุรกิจเอกชน และของประเทศในเวทีโลกด้วย

กรมสรรพากรประกอบด้วย สำนักงานสรรพากรระดับภาค จำนวน 12 ภาค ซึ่งในปีงบประมาณ 2555 มีผลการจัดเก็บภาษี จำนวน 1,587,406 ล้านบาท โดยมีสำนักงานสรรพากรภาค 5 (ภาคตะวันออก) ประกอบด้วย สำนักงานสรรพากรพื้นที่ชลบุรี สำนักงานสรรพากรพื้นที่ชลบุรี สำนักงานสรรพากรพื้นที่ฉะเชิงเทรา สำนักงานสรรพากรพื้นที่ปราจีนบุรี สำนักงานสรรพากรพื้นที่ระยอง สำนักงานสรรพากรพื้นที่จันทบุรี สำนักงานสรรพากรพื้นที่นครนายก สำนักงานสรรพากรพื้นที่สระแก้ว สำนักงานสรรพากรพื้นที่ตราด มีผลการจัดเก็บ 87.680 ล้านบาท ซึ่งเป็นอันดับ 4 ของกรมสรรพากร

โดยสำนักงานสรรพากรพื้นที่ปราจีนบุรี ซึ่งเป็นจังหวัดที่มีภูมิศาสตร์เป็นจุดเด่น คือ ตั้งอยู่ในภาคตะวันออกของประเทศ ห่างจากกรุงเทพมหานคร 136 กิโลเมตร เป็นจุดเชื่อมโยงการคมนาคมจากกรุงเทพมหานคร ภาคกลาง ภาคอีสาน ภาคตะวันออก ประเทศกัมพูชา ในรัศมี 100 กว่ากิโลเมตร และเป็นเขตส่งเสริมการลงทุนของประเทศไทย เขต 3 มีผลิตภัณฑ์มวลรวมจังหวัดปราจีนบุรี (GPP) มีอัตราการเจริญเติบโตทางด้านเศรษฐกิจเพิ่มขึ้นต่อเนื่อง ดูได้จากข้อมูลผลิตภัณฑ์มวลรวมตั้งแต่ปี 2544-2554 โดยในปี 2554 ผลิตภัณฑ์มวลรวมจังหวัดเท่ากับ 190,513 ล้านบาท เป็นลำดับที่ 4 ของภาคตะวันออก และเป็นลำดับที่ 11 ของประเทศ รายได้ต่อหัว จำนวน 414,251 บาท/คน/ปี เป็นลำดับที่ 4 ของภาคตะวันออก และเป็นลำดับที่ 6 ของประเทศ และมีเป้าหมายผลการจัดเก็บภาษีอากรของสำนักงานสรรพากรพื้นที่ปราจีนบุรี ประจำปีงบประมาณ 2555 จำนวน 2,660 ล้านบาท เป็นอันดับ 3 ของภาคตะวันออก ซึ่งนับว่าเป็นหน่วยงานที่ผลการจัดเก็บภาษีอากรที่มีความสำคัญ

และบุคลากรในองค์กรจัดเป็นปัจจัยขั้นพื้นฐานที่มีความสำคัญขององค์กร ซึ่งมีบทบาทต่อความสำเร็จหรือล้มเหลวขององค์กร การดำเนินภารกิจใด ๆ ขององค์กรจะประสบความสำเร็จบรรลุวัตถุประสงค์ ขึ้นอยู่กับการทำงานของบุคลากรเป็นสำคัญ ดังนั้น ผู้บริหารจะต้องเข้าถึงความต้องการของบุคลากรในองค์กร และผสมผสานความต้องการนั้นให้สอดคล้องกับเป้าหมายขององค์กร ในขณะเดียวกันต้องทำให้บุคลากรมีความรู้สึกเป็นสุขในการทำงาน มีความสุขที่เป็นสมาชิกขององค์กร มีความสุขทั้งกายและใจที่ได้ทำงานอยู่ในองค์กร มีความพึงพอใจในการทำงาน เกิดความกระตือรือร้น และมุ่งมั่นที่จะทำงานให้บรรลุเป้าหมายขององค์กร ประเด็นหนึ่งที่ผู้บริหารควรให้ความสนใจก็คือคุณภาพชีวิตของคนในองค์กร ซึ่งเรียกว่า คุณภาพชีวิตการทำงาน (Quality of Work life) ซึ่งเกี่ยวข้องกับการทำงานที่เป็นอยู่ในปัจจุบัน ไม่ว่าจะเป็นด้านค่าตอบแทน ด้านค่าใช้จ่าย และด้านการมีเงินออม อันจะส่งผลต่อตัวบุคคลที่ปฏิบัติงานอยู่ในองค์กรให้ทำงานได้อย่างมีความสุข

ผู้วิจัยในฐานะมีประสบการณ์ปฏิบัติงานในสำนักงานสรรพากรพื้นที่ปราจีนบุรี ระยะเวลา กว่า 10 ปี ได้เล็งเห็นว่าเจ้าหน้าที่ของสำนักงานสรรพากรพื้นที่ปราจีนบุรีส่วนใหญ่มีพฤติกรรมการบริโภค การจับจ่ายใช้สอยสินค้าฟุ่มเฟือยเพิ่มมากขึ้น อาทิ รถยนต์ โทรศัพท์มือถือ เครื่องใช้ไฟฟ้า เป็นต้น ส่งผลให้เป็นหนี้สินกันมากขึ้น เพื่อเป็นการบ่งชี้ถึงการออมของเจ้าหน้าที่เป็นสิ่งจำเป็นมากกว่าในอดีต ไม่ว่าด้วยเหตุผลของอายุขัยที่ยาวขึ้น ค่าครองชีพสูงขึ้นทำให้ต้องการเงินมากขึ้น ขณะที่เงินกองทุนบำเหน็จบำนาญข้าราชการมีแนวโน้มว่าอาจจะไม่เพียงพอต่อการดำรงชีวิต จึงมีความสนใจที่จะศึกษาถึงปัจจัยที่มีผลต่อการเลือกรูปแบบการออม เพื่อสามารถอธิบายพฤติกรรมของการออมของผู้มีรายได้ประจำของเจ้าหน้าที่สำนักงานสรรพากรพื้นที่ปราจีนบุรี

2.วัตถุประสงค์ของการวิจัย

2.1 เพื่อศึกษาพฤติกรรมการออม ของเจ้าหน้าที่สำนักงานสรรพากรพื้นที่ปราจีนบุรี

2.2 เพื่อศึกษาปัจจัยที่มีผลต่อการเลือกรูปแบบการออมของเจ้าหน้าที่สำนักงานสรรพากรพื้นที่ปราจีนบุรี

3.กรอบแนวคิดการวิจัย

ในการศึกษานี้ได้ใช้ข้อมูลจากแบบสอบถามการวิเคราะห์ปัจจัยที่มีผลต่อการเลือกรูปแบบการออมของเจ้าหน้าที่สำนักงานสรรพากรพื้นที่จากข้อมูลแบบสอบถาม และการวิเคราะห์เชิงปริมาณ (Quantitative analysis) โดยอาศัยเครื่องมือทางสถิติ ด้วยวิธี Ordinary Least Square (OLS) หาค่าความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรต่าง ๆ คือ ความสัมพันธ์ระหว่างการออมกับรายได้เฉลี่ยต่อเดือน ความสัมพันธ์ระหว่างการออมกับค่าใช้จ่ายเฉลี่ยต่อเดือน และ หาความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรตามคือ การตัดสินใจเลือกรูปแบบการออม และตัวแปรอิสระ คือ สภาพคล่อง ผลตอบแทน ความเสี่ยง เป้าหมายการออม และ การโฆษณาและสิ่งจูงใจ

4.ขอบเขตการวิจัย

การศึกษาปัจจัยที่มีผลต่อการตัดสินใจเลือกรูปแบบการออม ได้กำหนดขอบเขตการศึกษาเฉพาะเจ้าหน้าที่สำนักงานสรรพากรพื้นที่ปราจีนบุรี ที่ปฏิบัติงานอยู่จริงตั้งแต่ วันที่ 1 ตุลาคม 2555 ณ สำนักงานสรรพากรพื้นที่ปราจีนบุรี จำนวน 105 ราย

5. นิยามศัพท์เฉพาะ

5.1 รายได้เฉลี่ยต่อเดือน หมายถึง จำนวนเงินสดที่บุคคลได้รับเข้ามาโดยเฉลี่ยในแต่ละเดือน เช่น เงินเดือน ค่าจ้าง ค่าคอมมิชชั่น เงินปันผล ดอกเบี้ยรับ เงินบำเหน็จบำนาญ ตลอดจนเงินได้รับอื่นๆ

5.2 ค่าใช้จ่ายเฉลี่ยต่อเดือน หมายถึง ค่าใช้จ่ายที่ต้องจ่ายชำระในแต่ละเดือน เช่น ค่าสาธารณูปโภค ค่าอาคาร รวมถึงหนี้สินที่ต้องชำระทุกเดือน

5.3 ภาระหนี้สิน หมายถึง เงินที่ได้กู้ยืมมาและมีพันธะต้องชำระคืนในอนาคต เช่น หนี้ค้างชำระค่าสินค้าจากร้านค้า หนี้ค้างชำระบัตรเครดิต หนี้ค้างชำระในการซื้อของผ่อนส่ง หนี้เงินกู้ยืมธนาคาร หนี้ซื้อที่ดิน ผ่อนบ้าน

5.4 ผลตอบแทน หมายถึง คือเงินที่ได้รับเพิ่มขึ้นจากการลงทุนโดยการคำนวณเป็นอัตราร้อยละต่อปี ในทางเศรษฐศาสตร์ ดอกเบี้ยเป็นเครื่องควบคุมอัตราเงินเฟ้ออีกด้วย คือ เมื่อใดที่เกิดอัตราเงินเฟ้อขึ้น แสดงว่า มีปริมาณเงินในตลาด (หมายถึงเงินในมือประชาชน) จำนวนมาก และสินค้าจะราคาแพงขึ้น การขึ้นดอกเบี้ยทั้งเงินฝากและเงินกู้ ทำให้เงินได้ออกจากตลาดไป ปริมาณเงินจะลดลง เงินเฟ้อก็จะลดลง ซึ่งผลตอบแทนนี้เป็นปัจจัยสำคัญที่จะนำไปใช้ในการพิจารณากำหนดรูปแบบการออม

5.5 สภาพคล่อง หมายถึง ความรวดเร็วในการได้มาของเงินที่นำไปออมหรือลงทุนสภาพคล่องของเงินออมจึงเป็นอีกปัจจัยหนึ่งที่ใช้กำหนดรูปแบบการออม รูปแบบการออมที่แตกต่างกันสภาพคล่องย่อมต่างกันไปด้วย

5.6 ความเสี่ยง หมายถึง การกระทำใดๆ ที่อาจเกิดขึ้นภายใต้สถานการณ์ที่ไม่แน่นอน และจะส่งผลกระทบ หรือสร้างความเสียหาย ให้เกิดขึ้นได้ ทั้งที่เป็นตัวเงินและไม่เป็นตัวเงิน ความเสี่ยงในด้านการออมเป็นสิ่งที่ผู้ออมต้องวิเคราะห์ หาข้อมูล และตัดสินใจว่าจะเลือกออมรูปแบบใด และระดับการออมควรอยู่ในระดับใด

6. ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

6.1 เพื่อได้ทราบถึงพฤติกรรมการออม ของเจ้าหน้าที่สำนักงานสรรพากรพื้นที่ปราจีนบุรี

6.2 เพื่อได้ทราบผลการศึกษาถึงปัจจัยที่มีผลต่อการเลือกรูปแบบการออมของเจ้าหน้าที่สำนักงานสรรพากรพื้นที่ปราจีนบุรี โดยสามารถนำมาปรับใช้เป็นทางเลือกรูปแบบการออมที่เหมาะสมของแต่ละบุคคลได้

6.3 เพื่อเป็นข้อมูลพื้นฐานสำหรับผู้บริหารของกรมสรรพากร ได้ตระหนักถึงความสำคัญของการออมเงิน อันจะส่งผลให้คุณภาพชีวิตของเจ้าหน้าที่ และนำไปเป็นแนวทางในการแก้ไขปัญหา ปรับปรุงการบริหาร โดยให้ความสำคัญและส่งเสริมการออมเงินซึ่งเป็นการเสริมสร้างคุณภาพชีวิตของเจ้าหน้าที่

บทที่ 2
วรรณกรรมที่เกี่ยวข้อง

1.กรอบแนวคิดทฤษฎีและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

1.1 แนวคิดของการออม (Saving)

ความหมายการออม

การออม คือ การเก็บสะสมเงินทีละเล็กทีละน้อยให้พอกพูนขึ้นเมื่อเวลาผ่านไป ซึ่งการออมส่วนใหญ่มักจะอยู่ในรูปของเงินฝากกับธนาคาร หรือบริษัทเงินทุน โดยได้รับดอกเบี้ยเป็นผลตอบแทนเมื่อเรามีเงินเหลือใช้เป็นประจำทุกเดือน สิ่งที่เราควรคำนึงถึง คือ เราจะจัดการกับเงินเหลือใช้นั้นอย่างเหมาะสมได้อย่างไร เพื่อให้งอกเงยเพิ่มมากขึ้น โดยทั่วไปเรามักจะเก็บในรูปเงินสดหรือฝากธนาคาร บริษัทเงินทุน ซึ่งเราจะเรียกวิธีการนี้ว่า **"การออม"** หรือถ้าใช้วิธีการซื้อทองรูปพรรณ ทองแท่ง หรือที่ดินเก็บไว้ ซื้อพันธบัตรรัฐบาล หุ้นกู้ หุ้น หรือหลักทรัพย์อื่น ๆ ก็จะเข้าลักษณะที่เรียกว่า **"การลงทุน"**เครื่องมือสำหรับการออมที่รู้จักกันดี ได้แก่ บัญชีเงินฝากออมทรัพย์ บัญชีเงินฝากประจำและบัญชีเงินฝากธนาคารที่ถูกมองว่ามีความสะดวก ปลอดภัย และมั่นคง แต่ในอีกทางหนึ่งผลตอบแทน (ดอกเบี้ย) จากการฝากเงินก็อาจไม่สูงนัก ทั้งนี้ ด้วยความที่ระบบเงินฝากมีความเสี่ยงต่ำ ผลตอบแทนที่เป็นตัวเงินจากการฝากเงินจึงอยู่ในระดับที่ไม่สูงนัก แต่เป็นการตอบแทนความมั่นคงของการเก็บเงินนั้นไว้แทน ดังนั้น คนส่วนใหญ่จึงคุ้นเคยกับการจัดสรรเงินไว้ในระบบเงินฝาก เพื่อสามารถเบิกถอนออกมาใช้ได้สะดวกในยามที่ต้องการนั่นเอง

การออมกับกระแสรายได้และรายจ่าย :

การออมนั้น หากจะกล่าวให้เต็มๆ ก็คือการออมทรัพย์ ซึ่งการออมทรัพย์ของครัวเรือนจะมีความสัมพันธ์ใกล้ชิดกับรายได้ที่สามารถจับจ่ายใช้สอยได้จริงและการบริโภคของครัวเรือนอย่างมาก ด้วยเหตุที่ว่าหลังจากที่ครัวเรือนได้รับรายได้มาแล้ว เมื่อนำไปหักภาษีออก รายได้ดังกล่าวถือเป็นรายได้ที่ครัวเรือนสามารถนำไปจับจ่ายใช้สอยได้จริง ครัวเรือนจะจัดสรรรายได้ ส่วนนี้ไปใช้เพื่อการบริโภค ส่วนที่เหลือจึงค่อยเก็บออมไว้เป็นเงินสะสม เรียกการออมเงินส่วนที่เหลือนี้ว่า"การออมทรัพย์" หากพิจารณาดูจะพบว่าการออมเปรียบเป็นส่วนรั่วของวงจรการหมุนเวียนของกระแสรายได้ ซึ่งเป็นผลให้กระแสรายได้ในช่วงระยะเวลาใดเวลาหนึ่งมีค่าไม่เท่ากับกระแสรายจ่ายใน

ช่วงเวลานั้น สามารถเขียนสมการแสดงความสัมพันธ์ระหว่างรายได้ที่สามารถจับจ่ายใช้สอยได้จริง ค่าใช้จ่าย และปริมาณการออมได้ ดังนี้

$$\mathbf{Y = S + C}$$

Y คือ รายได้ที่สามารถจับจ่ายใช้สอยได้จริง

C คือ ค่าใช้จ่ายเพื่อการบริโภค

S คือ ปริมาณการออม

ตัววัดค่าพฤติกรรมการออม :

สำหรับตัววัดค่าพฤติกรรมการออมที่นิยมใช้กัน คือ APS (Average Propensity to Save : ความโน้มเอียงเฉลี่ยในการออม) เป็นค่าที่แสดงให้เห็นว่ารายได้ 1 หน่วย ครัวเรือนจะทำการออมเก็บไว้เท่าไร บ่งชี้ให้ทราบถึงพฤติกรรมในการจัดสรรรายได้ไปในการออมของครัวเรือน และ MPS (Marginal Propensity to Save : ความโน้มเอียงหน่วยสุดท้ายในการออม) เป็นค่าที่แสดงให้เห็นว่าเมื่อรายได้เปลี่ยนแปลงไป 1 หน่วย ปริมาณการออมจะเปลี่ยนแปลงไปเท่าไร บ่งชี้ให้ทราบถึงผลของการเปลี่ยนแปลงระดับรายได้ที่กระทบต่อพฤติกรรมการออมว่ามีมากน้อยเพียงใด

1.2 ทฤษฎีที่เกี่ยวข้อง

1.2.1 ทฤษฎีการบริโภค :

ตามแนวคิดของเคนส์ทฤษฎีการบริโภค กล่าวว่า รายได้ที่ใช้จ่ายได้ (Disposable Income) เป็นตัวแปรที่สำคัญที่สุดในการกำหนดรายจ่ายเพื่อการบริโภค ดังนั้นเมื่อสมมติให้ปัจจัยอื่น ๆ คงที่ ฟังก์ชั่นการบริโภคจึงขึ้นอยู่กับรายได้ที่ใช้จ่ายได้แต่เพียงอย่างเดียว ทั้งนี้ ผู้ศึกษาได้สรุปคำศัพท์ที่เกี่ยวข้องกับการบริโภคและการออม 4 คำ ดังนี้

- ความโน้มเอียงถัวเฉลี่ยในการบริโภค (Average Propensity to Consume: APC) หมายถึง อัตราส่วนระหว่างรายจ่ายเพื่อการบริโภคต่อรายได้ที่ใช้จ่ายได้ ซึ่งบอกให้ทราบถึงสัดส่วนของการบริโภค ณ แต่ละระดับรายได้ต่างๆ ดังสูตร

$$\mathbf{APC} = \frac{\mathbf{C}}{\mathbf{Y_d}}$$

- ความโน้มเอียงส่วนเพิ่มในการบริโภค (Marginal Propensity to Consume: MPC) หมายถึง อัตราส่วนระหว่างการเปลี่ยนแปลงในรายจ่ายเพื่อการบริโภค ต่อการเปลี่ยนแปลงในรายได้

ที่ใช้จ่ายได้ นั่นคือ เป็นการวัดค่าของการบริโภคที่เปลี่ยนแปลงไปอันเนื่องมา จากการเปลี่ยนแปลงของรายได้ 1 หน่วย ดังสูตร

$$\mathbf{MPC} = \frac{\Delta \mathbf{C}}{\Delta \mathbf{Y_d}}$$

-ความโน้มเอียงถัวเฉลี่ยในการออม (Average Propensity to Save: APS) หมายถึง อัตราส่วนระหว่างจำนวนเงินออมต่อรายได้ที่ใช้จ่ายได้ ซึ่งบอกให้ทราบถึงสัดส่วนของการออม ณ แต่ละระดับรายได้ต่างๆ โดยที่

$$\mathbf{APS} = \frac{\mathbf{S}}{\mathbf{Y_d}}$$

-ความโน้มเอียงส่วนเพิ่มในการออม (Marginal Propensity to Save: MPS) หมายถึง อัตราส่วนระหว่างการเปลี่ยนแปลงในจำนวนเงินออม ต่อการเปลี่ยนแปลงในรายได้ที่ใช้จ่ายได้ นั่นคือ เป็นการวัดค่าของการออมที่เปลี่ยนแปลงไปอันเนื่องมาจาก การเปลี่ยนแปลงของรายได้ 1 หน่วย โดยที่

$$\mathbf{MPS} = \frac{\Delta \mathbf{S}}{\Delta \mathbf{Y_d}}$$

1.2.2 ทฤษฎีการบริโภคที่สัมพันธ์กับรายได้ถาวร (Permanent Income Theory of Consumption)

ตามแนวคิดของ Milton Friedman เชื่อว่าครัวเรือนจะมีพฤติกรรมในจัดสรรรายได้เพื่อการบริโภคโดยอิงกับรายได้ในระยะยาว (long term income) ที่คาดว่าจะได้รับ พร้อมทั้งได้กำหนดให้รายได้ประกอบไปด้วย 2 ส่วน คือ รายได้ถาวร (permanent income) และรายได้ชั่วคราว (transitory income) ซึ่งตามทฤษฎีนี้ปริมาณการใช้จ่ายเพื่อการบริโภคของครัวเรือนจะขึ้นอยู่กับรายได้ถาวร โดยครัวเรือนจะไม่ทำการบริโภคในส่วนของรายได้ชั่วคราว ดังนั้นจากการที่การออมเป็นเงินส่วนเหลือที่ไม่ได้ทำการบริโภคแล้ว จึงสามารถเกิดได้ทั้งจากส่วนของรายได้ถาวรและรายได้ชั่วคราว สามารถเขียนสมการการออมได้ ดังนี้

$$\mathbf{S = f + gY^T + hY^P}$$

f คือ ปริมาณการออม ในขณะที่ยังไม่มีรายได้

g คือ สัดส่วนของรายได้ชั่วคราวซึ่งมีผลต่อการออม

h คือ สัดส่วนของรายได้ถาวรซึ่งมีผลต่อการออม

Y^T, Y^P คือ รายได้ชั่วคราวและรายได้ถาวร ตามลำดับ

	C	=	Ca + b Yd
โดยที่	C	=	Consumption
	Ca	=	รายจ่ายเพื่อการบริโภค ณ. ระดับที่รายได้เท่ากับ 0
	b	=	Slope = MPC
	Yd	=	รายได้ส่วนบุคคลสุทธิ

การบริโภค

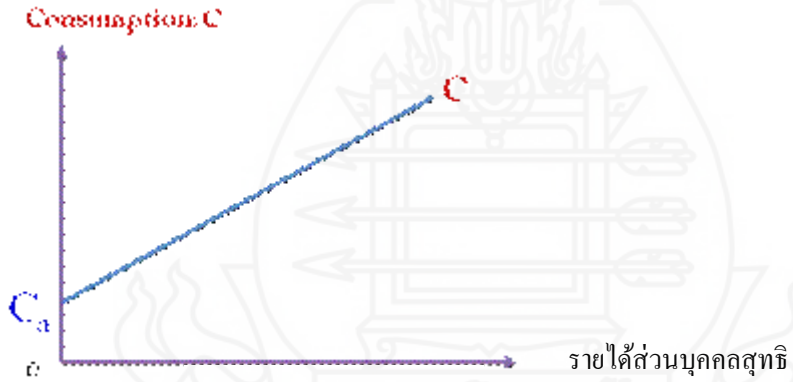

ภาพที่ 2.1 การบริโภคและรายได้ส่วนบุคคลสุทธิ

MPC ณ ระดับรายได้สูงจะมีค่าต่ำกว่า MPC ณ ระดับรายได้ต่ำ

MPC + MPS = 1 เสมอ

APC + APS =1 เสมอ

เมื่อ Yd เพิ่มขึ้น ดังนั้น APC จะลดลงเรื่อยๆ

ทฤษฎีการบริโภค : กับการออม

จากที่กล่าวไปแล้วว่าการบริโภคและการออมเป็นของคู่กัน ดังนั้น การออมจึงมีความเกี่ยวข้องกับทฤษฎีการบริโภคอย่างใกล้ชิด

- ตามแนวคิดของ James S. Duesenberry เชื่อว่าครัวเรือนที่มีระดับค่าใช้จ่ายเพื่อการบริโภคและระดับรายได้อยู่ในระดับหนึ่งแล้วจะเป็นการยากที่จะทำให้เขาลดระดับค่าใช้จ่ายเพื่อการบริโภคให้ต่ำลงกว่าเดิมเมื่อระดับรายได้เปรียบเทียบกับระดับรายได้ที่เคยได้รับสูงสุด (previouspeak income) ลด

- ตามแนวคิดของ Franco Modigliani, Albert Ando และ Richard Brumberg เชื่อว่าปริมาณการใช้จ่ายเพื่อการบริโภคในงวดเวลาหนึ่งจะขึ้นอยู่กับการคาดคะเนของรายได้ตลอดช่วงอายุขัยทั้งในอดีต ปัจจุบัน และอนาคตหากพิจารณาการกระจายรายได้และปริมาณ การใช้จ่ายเพื่อการบริโภคในวัฏจักรชีวิตที่ควรจะเป็นของบุคคลหนึ่งๆ ดังรูป

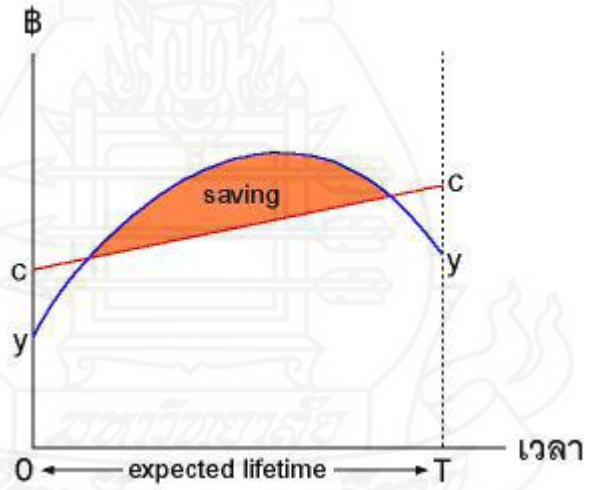

ภาพที่ 2.2 การใช้จ่ายเพื่อการบริโภคในวัฏกรชีวิต

จากภาพที่ 2 จะได้เห็นว่าในช่วงชีวิตของบุคคลขณะที่มีอายุน้อย จะมีระดับรายได้อยู่ในระดับต่ำ และจะมีรายได้สูงขึ้นเมื่อมีอายุมากขึ้น ต่อมาเมื่อเข้าสู่วัยสูงอายุก็จะกลับมีรายได้ลดลงอีกครั้ง การกระจายรายได้ตลอดช่วงอายุขัยจึงมีลักษณะเป็นไปตามเส้น yy ส่วนปริมาณการใช้จ่ายเพื่อการบริโภคของบุคคลจะสูงขึ้นเป็นลำดับตามอายุขัยโดยมีลักษณะของการกระจายปริมาณการใช้จ่ายเพื่อการบริโภคตามเส้น cc เมื่อทำการเปรียบเทียบกันระหว่างเส้น yy และ cc แล้ว จะพบว่าในช่วงต้นของชีวิต บุคคลจะมีรายได้ไม่เพียงพอต่อการบริโภค ดังนั้นบุคคลจึงต้องประพฤติตนเป็นผู้ก่อ

หนี้ ต่อมาในช่วงกลางของชีวิตจึงจะเริ่มที่จะมีรายได้เหลือจ่ายจนสามารถชดใช้หนี้เดิมได้ และเก็บเงินสะสมไว้สำหรับช่วงปลายของชีวิต เงินสะสมส่วนนี้ก็คือส่วนของเงินออมนั่นเอง

- ตามแนวคิดของ Milton Friedman เชื่อว่าครัวเรือนจะมีพฤติกรรมในจัดสรรรายได้เพื่อการบริโภคโดยอิงกับรายได้ในระยะยาว (long term income) ที่คาดว่าจะได้รับ พร้อมทั้งได้กำหนดให้รายได้ประกอบไปด้วย 2 ส่วน คือ รายได้ถาวร (permanent income) และรายได้ชั่วคราว(transitory income) ซึ่งตามทฤษฎีนี้ปริมาณการใช้จ่ายเพื่อการบริโภคของครัวเรือนจะขึ้นอยู่กับรายได้ถาวร โดยครัวเรือนจะไม่ทำการบริโภคในส่วนของรายได้ชั่วคราว ดังนั้นจากการที่การออมเป็นเงินส่วนเหลือที่ไม่ได้ทำการบริโภคแล้ว จึงสามารถเกิดได้ทั้งจากส่วนของรายได้ถาวรและรายได้ชั่วคราว

2.งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

พนม กิติวัง (2543) ศึกษาเกี่ยวกับพฤติกรรมการออมของครัวเรือนในเขตเทศบาลนครเชียงใหม่ ปี 2543 พบว่ารูปแบบการออมของกลุ่มครัวเรือนแบ่งการออมออกเป็น 6 รูปแบบ คือ การออมกับสถาบันการเงิน การออมในรูปแบบกรมธรรม์ประกันชีวิต การฝากแชร์ สลากออมสิน หลักทรัพย์พันธบัตร และทรัพย์สินต่างๆ โดยให้ความสำคัญกับการออมกับสถาบันการเงินสูงสุดคิดเป็นร้อยละ 39.17 แต่ครัวเรือนส่วนใหญ่จะออมในรูปแบบของทรัพย์สินต่างๆ ซึ่งจากการศึกษามีมูลค่าเฉลี่ย 85,680 บาทต่อปี รองลงมาเป็นการออมในรูปของกรมธรรม์ประกันชีวิต หลักทรัพย์พันธบัตร เงินฝากสถาบันการเงิน ฝากแชร์ และสลากออมสิน ตามลำดับ ส่วนเหตุผลของการออมส่วนใหญ่จะมุ่งถึงความมั่นคง และได้ผลตอบแทนที่น่าพอใจ

กิตติพัฒน์ แสนทวีสุข (2550) ปัจจัยที่มีผลต่อการออม ได้แก่

1. ช่วงอายุ (Life Cycle) ช่วงอายุและรายได้มีความสัมพันธ์กัน ดังนี้

1.1 ช่วงเริ่มทำงานและสะสมทุนทรัพย์ เป็นช่วงที่มีรายได้น้อยแต่สม่ำเสมอ โดยปกติแล้วรายได้มักจะเพิ่มขึ้นอย่างสม่ำเสมอตามระดับความรับผิดชอบที่สูงขึ้น และทักษะความรู้ที่พัฒนาขึ้นจากงานนั้น ๆ

1.2 ช่วงที่มีรายได้สูงกว่ารายจ่าย เป็นช่วงที่มีระดับความสามารถในการหารายได้สูงที่สุด เนื่องจากมีหน้าที่การงานที่มั่นคงขึ้น ส่วนหนี้สินที่มีนั้นลดลงจึงทำให้มีเงินส่วนที่เหลือไว้สำหรับลงทุนมากขึ้น และควรเก็บเงินบางส่วนสำรองไว้สำหรับใช้จ่ายช่วงเกษียณอายุ

1.3 ช่วงใช้จ่ายเงินหลังเกษียณ เป็นช่วงที่รายได้จากการทำงานลดลง หรือบางคนอาจจะไม่มีรายได้เลย ในขณะเดียวกันภาระการผ่อนชำระหนี้สินก็เริ่มหมดลงด้วย แต่ยังคงมี

ค่าใช้จ่ายด้านการบริโภค และค่ารักษาพยาบาลที่เพิ่มขึ้น ช่วงชีวิตนี้จึงจำเป็นต้องใช้สินทรัพย์ที่สะสมและลงทุนไว้ เช่น เงินบำเหน็จบำนาญหรือเงินออม เพื่อการดำรงชีวิตอย่างต่อเนื่องภายหลังการเกษียณอายุ เป็นต้น

2. รายได้ที่จะได้รับ (Income) รายได้มาได้จากส่วนที่เป็นรายได้หลัก และรายได้เสริม เช่น เงินเดือนประจำ รายได้จากธุรกิจส่วนตัว รายได้ที่ได้รับจากการลงทุน เงินจากมรดก และทรัพย์สินให้เช่า เป็นต้น

3. รายจ่าย (Expenses) เป็นส่วนที่บ่งบอกถึงพฤติกรรมการใช้จ่าย และการดำเนินชีวิตรายจ่ายนั้นมีทั้งส่วนที่เป็นรายจ่ายที่หมดไป รายจ่ายเพื่อเป็นสินทรัพย์ และรายจ่ายเพื่อลดความเสี่ยงในอนาคต โดยปกติรายจ่ายหลัก ๆ จะมีหลายหมวด ได้แก่ เงินสำรองเผื่อฉุกเฉิน ค่าใช้จ่ายเพื่อการอุปโภคบริโภค ภาระหนี้สิน ค่าประกันภัย และเงินสำหรับแผนการในอนาคต เป็นต้น

มหาวิทยาลัยหอการค้าไทย (ศูนย์พยากรณ์เศรษฐกิจและธุรกิจ 2551) ศึกษาเรื่อง “พฤติกรรมการออมและการใช้จ่ายเงินของคนไทย การจัดสรรรายได้ของคนที่ไม่มีหนี้สิน” พบว่ามีการใช้จ่ายเฉลี่ย 70.6% เก็บออมเฉลี่ย 29.4% ใกล้เคียงกับสัดส่วนการออมในภาพรวมของประเทศ ขณะที่คนที่มีหนี้สินใช้จ่ายเฉลี่ย 67.1% เก็บออม 7.1% และใช้หนี้เฉลี่ย 25.8% หรือ 1 ใน 4 ของรายได้ ด้านมูลค่าการใช้จ่ายของคนไทย ผู้ตอบแบบสอบถามบอกว่า เพิ่มขึ้นเล็กน้อย 80.7% สาเหตุเพราะราคาสินค้าแพงขึ้น ขณะที่ 18.7% บอกว่าเพราะรายได้เพิ่มขึ้น ส่วนที่ใช้จ่ายน้อยลงเพราะนโยบายรัฐบาลที่ส่งเสริมเศรษฐกิจพอเพียงมีสัดส่วน 56.4% และภาวะเศรษฐกิจชะลอตัว 27.5% และรายได้น้อยลง 14.7% สำหรับการใช้จ่ายเมื่อเทียบกับปีที่ผ่านมาที่เพิ่มขึ้น ผลสำรวจพบว่า เป็นการซื้ออาหารและเครื่องดื่มอยู่ที่ 61.7% และที่ลดการใช้จ่ายลงไปมากที่สุดคือ เสื้อผ้า รองเท้า และเครื่องแต่งกาย 35% รองลงมาคือ สินค้าฟุ่มเฟือย 23.9% ขณะที่การออมสะสมของคนไทยในปัจจุบัน มีค่าเฉลี่ยอยู่ที่ 7.5% เท่าของเงินเดือน โดยประชาชน 99.9% บอกว่ามีเงินออม ไม่มีเงินออม 0.1% โดยภาคเหนือมีเงินออมมากที่สุด 12.37% อันดับ 2 กรุงเทพฯ และปริมณฑล 11.04% อันดับ 3 ภาคกลาง 8.63% อับดับ 4 ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ 7.74% และภาคใต้ 7.54% เมื่อแยกการออมเงินตามอาชีพพบว่า เจ้าของกิจการออมมากที่สุด 12.89% รองลงมา อาชีพรับจ้าง 12.09% และอันดับ 3 แม่บ้าน 10.07% เหตุผลการออมเนื่องจากเก็บไว้ใช้รักษาพยาบาลในยามฉุกเฉิน 30% เพื่อใช้ยามชราภาพ 27.7% และซื้อของตามที่ต้องการ 22.8% สถาบันที่ใช้ออมเงินอันดับ 1 คือ ธนาคารพาณิชย์ 44.2% รองลงมาเป็นธนาคารออมสิน 35.4% และอันดับ 3 ธนาคารเฉพาะกิจของรัฐ 14.2% รูปแบบการออมยังพบว่ามีมากถึง 19.6% ที่เก็บเงินสดไว้ที่บ้าน ฝากเงิน 20.6% ฝากประจำ 20.5% ซื้อ

ประกันชีวิต 12.6% ภายนอกที่มีผลต่อการออมมีค่าเฉลี่ยรวมอยู่ในระดับมาก โดยมีปัจจัยย่อยที่มีความสำคัญลำดับแรกคือ ภาวะเศรษฐกิจ

รูปแบบการออม (ธนาคารแห่งประเทศไทย, 2551: ออนไลน์) ได้แก่

1. การออมในตลาดเงิน ตลาดเงินในระบบมีสถาบันการเงินเป็นศูนย์กลางในการระดมเงินออมจากครัวเรือนซึ่งถือเป็นแหล่งที่มาของเงินทุน และนำเงินทุนไปปล่อยให้กู้ยืมแก่ผู้ขาดแคลนเงินในระยะสั้น ลักษณะเด่นของตลาดเงิน คือ ทุกกิจกรรมเป็นการกู้ยืมผ่านตัวกลาง และระยะเวลาการกู้ยืมสั้น ไม่เกิน 1 ปี การออมในตลาดเงิน ได้แก่

1.1 การออมกับธนาคาร รับฝากเงินประเภทกระแสรายวันหรือเดินสะพัด ออมทรัพย์เงินฝากประจำ เงินฝากแบบพิเศษมีเงื่อนไขในการรับฝากเงินและการจ่ายผลตอบแทน และการฝากออมทรัพย์พิเศษแบบมีรางวัล

1.2 การออมกับสถาบันที่มิใช่ธนาคาร ได้แก่

1) บริษัทเงินทุน บริษัทเงินทุนหลักทรัพย์ บริษัทเครดิตฟองซิเอร์ รับฝากเงินในรูปตั๋วสัญญาใช้เงิน

2) สหกรณ์ออมทรัพย์ แหล่งเงินทุนอยู่ในรูปเงินฝากคล้ายธนาคารพาณิชย์และเงินค่าหุ้น

3) บริษัทประกันชีวิต เป็นสถาบันการเงินที่ทำหน้าที่ระดมเงินออมระยะยาวจากประชาชนในรูปกรมธรรม์ประกันชีวิต โดยผู้ซื้อกรมธรรม์จะต้องจ่ายเบี้ยประกันเป็นงวด ๆ ตามรูปแบบของการประกันชีวิต

2. การออมในตลาดตราสารหนี้ ตลาดตราสารหนี้เป็นศูนย์กลางที่ระดมเงินทุนจากผู้ออมไปยังผู้ลงทุนโดยตรงมีสภาพเป็นเจ้าหนี้ ผลตอบแทนในรูปดอกเบี้ยที่ตราไว้ส่วนลดรับ (ส่วนต่างระหว่างราคาไถ่ถอนหุ้นกู้กับราคาหุ้นกู้ที่ออกเสนอขายครั้งแรก และกำไรหรือขาดทุนจากการซื้อขายในตลาดรอง) การออมในตลาดตราสารหนี้ ได้แก่

2.1 ตราสารหนี้ที่ออกโดยรัฐบาล เป็นตราสารหนี้ที่ออกโดยกระทรวงการคลัง ผู้ถือมีฐานะเป็นเจ้าหนี้ของรัฐบาล ได้แก่ ตั๋วเงินคลัง และพันธบัตรรัฐบาล

2.2 ตราสารหนี้ที่ออกโดยองค์กรภาครัฐ เช่น พันธบัตรรัฐวิสาหกิจ พันธบัตรธนาคารแห่งประเทศไทย เป็นต้น

2.3 ตราสารหนี้ภาคเอกชน (หุ้นกู้) เป็นตราสารหนี้ที่มีอายุมากกว่า 1 ปี ที่ออกโดยภาคธุรกิจเอกชน เพื่อระดมทุนจากประชาชนทั่วไปนำไปใช้ในการดำเนินกิจการ ซึ่งอยู่ภายใต้การกำกับดูแลโดยอาศัยอำนาจตามพระราชบัญญัติหลักทรัพย์และตลาดหลักทรัพย์ พ.ศ.2535

3. การออมในตลาดทุน การออมในตลาดทุน ได้แก่ การลงทุนในหลักทรัพย์อันประกอบไปด้วยหุ้นสามัญ หุ้นบุริมสิทธิ์ หน่วยลงทุนหรือตราสารแสดงสิทธิในทรัพย์สินของโครงการจัดการลงทุนบริษัทหลักทรัพย์จัดการลงทุนของกองทุน ใบสำคัญแสดงสิทธิในการขอซื้อหุ้นสามัญของบริษัทผู้ออกตามระยะเวลาที่กำหนดในอนาคต (Warrant) เป็นต้นการลงทุนในตลาดทุนอาจมีลักษณะพิเศษซึ่งแตกต่างไปจากการลงทุนในตลาดเงิน และตลาดตราสารหนี้ที่ให้ผลตอบแทนในรูปตัวเงินที่คงที่ เช่น การฝากเงินกับสถาบันการเงิน การซื้อพันธบัตรรัฐบาล ความแตกต่างมีดังนี้

ประการแรก ผลตอบแทนจากการลงทุนในตลาดทุน มี 2 ช่องทาง คือ ช่องทางแรกได้รับในรูปของเงินปันผลของหุ้นที่บริษัทนำออกจำหน่าย อัตราเงินปันผลที่ผู้ถือหุ้นจะได้รับนี้มิได้กำหนดไว้ตายตัวล่วงหน้า แต่ขึ้นอยู่กับผลการดำเนินงาน และผลกำไรของผู้ประกอบการและผลตอบแทนแก่ผู้ลงทุน อีกช่องทางเป็นกำไรหรือขาดทุนจากส่วนต่างระหว่างราคาหลักทรัพย์ที่ซื้อและราคาหลักทรัพย์ที่ขายขึ้นอยู่กับสภาพเศรษฐกิจโดยรวม อุตสาหกรรม ตัวบริษัทและตลาดช่วงที่ซื้อและขาย

ประการที่สอง สภาพคล่องของหลักทรัพย์ในตลาดทุนต่ำกว่าตลาดเงินและตราสารหนี้และมีความไม่แน่นอนหรือความเสี่ยงเกิดขึ้นได้บ่อยครั้ง ขึ้นอยู่กับระดับของอุปสงค์ของตลาดซึ่งเปลี่ยนแปลงได้ง่ายต่อปัจจัยภายในและภายนอก

4. การออมในรูปแบบอื่นๆ นอกเหนือจากที่กล่าวมา ซึ่งอาจอยู่ในรูปแบบการซื้อขายแลกเปลี่ยนสิ่งของต่างๆหรือการสะสมสิ่งของที่มูลค่าเปลี่ยนแปลงไปตามระยะเวลา ความนิยม การเก็งกำไร หรือความพอใจ ได้แก่ ทองคำ ที่ดิน บ้าน เงินตราต่างประเทศ วัตถุโบราณ พระเครื่องแสตมป์ เป็นต้น

สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ (สศช.:2551) ได้ศึกษาเรื่อง “แนวทางการส่งเสริมการออมของกลุ่มผู้มีงานทำ” โดยทำการสอบถามผู้มีงานทำประมาณ 2,028 ตัวอย่าง เมื่อให้ผู้มีงานทำประเมินตนเองเกี่ยวกับความสามารถในการออม พบว่าผู้มีงานทำร้อยละ 60.70 ออมเงินได้ และร้อยละ 39.30 เป็นผู้มีปัญหาด้านการออมที่ไม่สามารถออมได้โดยที่ร้อยละ 26.40 เป็นผู้ที่ไม่สามารถออมเงินได้ ใช้จ่ายหมดพอดี และร้อยละ 9 เป็นผู้ที่ไม่สามารถออมเงินได้ และต้องกู้ยืมเงินเพิ่ม อีกทั้งยังพบว่า ผู้มีงานทำประมาณร้อยละ 3 ที่มีความสามารถในการออมได้แต่ไม่เก็บออม กลุ่มที่ไม่สามารถออมเงินได้นั้น สาเหตุหลักมาจากภาระการใช้จ่ายเงินและระดับรายได้ที่ไม่สูงมากนัก ส่วนกลุ่มที่มีความสามารถในการออมแต่ไม่ได้ออมมีอยู่ทั้งในกลุ่มที่รายได้สูงและรายได้ต่ำ และสาเหตุของการไม่ออมนั้นมาจากความต้องการซื้อสินค้าบริการใหม่ ๆ อยู่เสมอ

จันทร์เพ็ญ บุญฉาย (2552) ทำการศึกษาเรื่องการจัดการการเงินส่วนบุคคล กรณีศึกษากลุ่มวัยทำงานในกรุงเทพมหานครกรุงเทพมหานคร เพื่อศึกษา พฤติกรรมการใช้จ่าย การวัดความรู้ความเข้าใจที่มีต่อการวางแผนการเงินส่วนบุคคล รวมถึงศึกษาวินัยของกลุ่มเป้าหมายจากกลุ่ม

ตัวอย่าง 512 พบว่า กลุ่มตัวอย่างร้อยล่ะ 75 มีรายได้ต่อเดือนอยู่ระหว่าง 9,000 – 15,000 บาทส่วนใหญ่มีอายุ 18-25 ปี การศึกษาจบระดับปริญญาตรี กว่าร้อยละ 61 ของกลุ่มตัวอย่าง มีการจัดสรรเงินเป็นหมวดหมู่ ส่วนใหญ่จัดเป็นค่าใช้จ่ายประจำเดือนมากที่สุด รองลงมาเพื่อการออมและเป็นค่าทดแทนบุญคุณและเพื่องานสังคมตามลำดับ นอกจากนี้พบว่า กลุ่มตัวอย่างร้อยละ 46.8 มีความรู้ความเข้าใจต่อการวางแผนทางการเงินและสามารถทำตามนโยบายของรัฐบาลโดยแบ่ง รายได้เป็น 4 ส่วน ใช้จ่าย 3 ส่วน และออม 1 ส่วน กลุ่มตัวอย่างร้อยล่ะ 51.5 มีวินัยด้านการเงิน โดยเปรียบเทียบรายได้ และค่าใช้จ่าย พบว่ารายได้กับค่าใช้จ่ายระดับพอกัน กรณีเมื่อทราบว่าเงินสดจะขาดมือกลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่จะลดค่าใช้จ่ายไม่จำเป็นลง กลุ่มตัวอย่างร้อยล่ะ 30.8 วางแผนการออมอยู่ที่ช่วง 6% – 10% กลุ่มตัวอย่างร้อยละ 54.5 ไม่มีบัตรเครดิต สำหรับการจ่ายชำระบัตรเครดิต กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่จ่ายเต็ม 100 % มากกว่าจ่ายขั้นต่ำส่วนการสร้างเครดิตทางการเงินของกลุ่มตัวอย่างพบว่าเกิดจากหน้าที่การงานมากที่สุดทุกระดับรายได้ รองลงมาเกิดจากเงินสดในธนาคารและหลักทรัพย์ ตามลำดับ

ศานติ สาสนปัชโชติ (2552) ศึกษาเกี่ยวกับ ปัจจัยที่ส่งผลต่อพฤติกรรมการวางแผนทางการเงิน ของพนักงานโรงงานผลิตเคมี และผงโลหะแห่งหนึ่งในเขตนิคมอุตสาหกรรมมาบตาพุด จังหวัดระยอง พบว่า พนักงานโรงงานผลิตเคมีและโลหะแห่งหนึ่งในเขตนิคมอุตสาหกรรมมาบตาพุดจังหวัดระยอง มีความรู้และการยอมรับความเสี่ยงในระดับปานกลาง แต่มีประสบการณ์ทางการเงินในระดับต่ำมีพฤติกรรมการวางแผนการเงินส่วนบุคคลเพื่อความมั่นคงทางการเงินอยู่ในระดับปานกลาง ผลการทดสอบสมมติฐานพบว่า พนักงานมีระดับการศึกษาอยู่ในระดับปริญญาตรีหรือสูงกว่า มีรายได้เฉลี่ยต่อเดือนมากกว่า 25,000 บาท และมีเป้าหมายทางการเงินเพื่อการมีอิสรภาพทางการเงิน ในช่วงปลายของชีวิตจะมีการวางแผนทางการเงินเพื่อความมั่นคงที่ดีกว่า ปัจจัยส่วนบุคคลด้านเพศ อายุ สถานภาพสมรส และจำนวนสมาชิกในครอบครัวที่ต่างกันไม่ทำให้พนักงานมีการวางแผนทางการเงินเพื่อความมั่นคงที่แตกต่างกัน ในขณะที่ความรู้และประสบการณ์ทางการเงินที่มากขึ้น จะทำให้พนักงานมีพฤติกรรมการวางแผนทางการเงินส่วนบุคคลเพื่อความมั่นคงทางการเงินที่ดีขึ้น แต่ระดับการยอมรับความเสี่ยงทางการเงินไม่มีความสัมพันธ์กับพฤติกรรมการวางแผนทางการเงินส่วนบุคคลเพื่อความมั่นคงทางการเงินของพนักงาน

อรอนงค์ ไชยบุญเรือง (2552) ศึกษาเกี่ยวกับการวางแผนการเงินส่วนบุคคลของพนักงาน ธนาคาร กรุงไทย จำกัด (มหาชน) พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามมีการวางแผนในด้านของหนี้สินมากที่สุด รองลงมา ได้แก่ การวางแผนซื้อหรือครอบครองสินทรัพย์ การวางแผนทางภาษี การวางแผนออมและลงทุน ไม่มีการวางแผนใดๆ การวางแผนเกษียณ และการวางแผน

ผลประโยชน์ของพนักงาน ตามลำดับ นอกจากนี้เมื่อศึกษาถึงรูปแบบการวางแผนการเงินส่วนบุคคลในแต่ละรูปแบบ จะเห็นว่า การวางแผนการซื้อหรือครอบครองสินทรัพย์ ผู้ตอบแบบสอบถามเน้นที่สินทรัพย์ที่มีสภาพคล่องสูง และส่วนใหญ่มีหนี้สินที่เกิดจากสินเชื่ออเนกประสงค์ และส่วนใหญ่มีการวางแผนการออมและการลงทุนคือเงินฝากออมทรัพย์ การวางผลประโยชน์พนักงานส่วนใหญ่ได้รับสวัสดิการจากทางธนาคาร การวางแผนภาษี ส่วนใหญ่มีการทำประกันชีวิตเพื่อลดหย่อนภาษี การวางแผนเกษียณ ส่วนใหญ่จะนำเงินออมที่ได้จากกองทุนสำรองเลี้ยงชีพมาใช้หลังเกษียณ และเหตุผลที่ไม่มีการวางแผนทางการเงิน คือ ไม่มีเวลา ผลการศึกษาด้านการวางแผนการเงินส่วนบุคคลผู้ตอบแบบสอบถามมีการวางแผนการใช้จ่ายมากที่สุด ซึ่งเหตุผลในการวางแผนการเงินเพื่อทำให้เกิดความมั่นคงในชีวิต มีแหล่งข้อมูลการวางแผนจากอินเตอร์เน็ตส่วนเครื่องมือที่ใช้ในการวางแผนการเงินมากที่สุดคือ คนรู้จักและเพื่อน

กองทุนบำเหน็จบำนาญข้าราชการ (กบข. ,2552) ศึกษาเรื่อง “ผลกระทบจากการเปลี่ยนแปลงโครงสร้างประชากรต่อวิถีชีวิตของประชากรกับทิศทางการออมในอนาคต” โดยเก็บข้อมูลจากกลุ่มตัวอย่างสมาชิก กบข. ทั้ง 12 ประเภท ใช้แบบสอบถามจากกลุ่มตัวอย่างสมาชิกจำนวน 2,961 ราย ที่มีสมมุติฐานกลุ่มประชากรต่างรุ่น 3 กลุ่มที่มีภาวะแวดล้อมด้านโครงสร้างประชากร เศรษฐกิจและสังคมต่างกัน วัตถุประสงค์ของการวิจัยเพื่อให้เกิดความเข้าใจเกี่ยวกับการดำเนินชีวิต พฤติกรรมและทัศนคติ ด้านการใช้จ่าย การเก็บออม การวางแผนการเกษียณอายุ และความคาดหวังที่จะได้รับการเกื้อหนุนเมื่อเกษียณอายุ จากผลการวิจัยพบว่ากลุ่มตัวอย่างเพศหญิงส่วนใหญ่มีการวางแผนเรื่องการจัดสรรเงินออมเพื่อการเกษียณมากกว่ากลุ่มตัวอย่างเพศชาย นอกจากนี้กลุ่มตัวอย่างที่มีอายุมากจะมีการวางแผนเรื่องการจัดสรรเงินออมเพื่อการเกษียณมากกว่ากลุ่มตัวอย่างที่มีอายุน้อย เนื่องจากเห็นว่าเป็นเรื่องไกลตัวและเห็นว่าตนเองมีรายได้น้อย ต้องจัดสรรเงินไปใช้เรื่องอื่น ๆ ที่สำคัญกว่า สำหรับเป้าหมายหลักของผู้ที่มีเงินออม คือ การออมเพื่อการศึกษาของบุตร รองลงมา คือ การออมเพื่อเกษียณอายุ นอกจากนี้ยังพบว่ากลุ่มตัวอย่างคิดจะพึ่งพาตนเองมากกว่าจะหวังพึ่งความช่วยเหลือจากภาครัฐหรือลูกหลาน รวมทั้งผู้ตอบหญิงมักเลือกวิธีการลงทุนที่คิดว่าน่าจะเสี่ยงน้อยกว่า เช่น การฝากประจำ การซื้อทองรูปพรรณ การทำประกันชีวิต และที่สำคัญกลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่ขาดความรู้ความเข้าใจด้านการลงทุน ไม่ว่าจะเป็นการเลือกเครื่องมือในการลงทุน ระยะเวลาที่เหมาะสม ระดับความเสี่ยง เป็นต้น

ชนิชา เจริญนาน (2554) ศึกษาเกี่ยวกับปัจจัยที่มีผลต่อการออมของครัวเรือนในประเทศไทย โดยวิเคราะห์ข้อมูลเพื่อหาความสัมพันธ์ระหว่างเงินออมของครัวเรือนที่วัดจากปริมาณ

เงินฝากที่ครัวเรือนที่ธนาคารพาณิชย์และรายได้พึงจับจ่ายใช้สอย รายได้จากทรัพย์สิน อัตราเงินเฟ้อ และอัตราดอกเบี้ยเงินฝากประจำ 12 เดือนของธนาคารพาณิชย์โดยใช้แบบจำลองสมการถดถอยพหุคูณ (Multiple Regression Analysis) คำนวณหาค่าโดยวิธีกำลังสองน้อยที่สุดแบบธรรมดา (Ordinary Lest Square Method : OLS) พบว่าการออมของครัวเรือนที่ธนาคารพาณิชย์มีความสัมพันธ์กับรายได้พึงจับจ่ายใช้สอยที่สามารถใช้จ่ายได้จริง รายได้จากทรัพย์สิน อัตราเงินเฟ้อ และอัตราดอกเบี้ยเงินฝากประจำ 1 ปี ของธนาคารพาณิชย์ร้อยละ 88 และศึกษาเกี่ยวกับการออมของประเทศไทย พบว่า มีแนวโน้มในภาพรวมลดลง คือ การลดการออมสุทธิภาครัฐบาลและการออมสุทธิภาคครัวเรือนเป็นสาเหตุสำคัญที่ทำให้การออมในภาพรวมของประเทศลดลง สาเหตุจากการอุปโภคบริโภคของครัวเรือนที่เพิ่มขึ้น ส่วนใหญ่เป็นกลุ่มสินค้าคงทนที่มีราคาสูง เช่น รถยนต์ มือถือ เครื่องใช้ไฟฟ้า เป็นต้น รวมทั้งการเข้าถึงแหล่งเงินกู้ยืมได้สะดวก และโครงการต่าง ๆ ของรัฐบาล เช่น โครงการประกันสุขภาพของรัฐบาลซึ่งทำให้ครัวเรือนลดความจำเป็นที่จะต้องออมเงินสำหรับใช้ในยามจำเป็น

กนกวรรณ วิเชียร. (2555) ศึกษาปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับพฤติกรรมการออมของข้าราชการและลูกจ้างประจำในสังกัดมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

1. การศึกษาปัจจัยด้านพื้นฐานส่วนบุคคล พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถาม โดยส่วนใหญ่เป็นเพศหญิง อายุอยู่ระหว่าง 50 – 59 ปี มีสถานภาพสมรส วุฒิการศึกษาระดับปริญญาโท มีจำนวนสมาชิกในครอบครัว 1 – 2 คน เป็นข้าราชการ ประเภทวิชาการ มีอายุราชการต่ำกว่า 19 ปี

2. การศึกษาปัจจัยด้านเศรษฐกิจ พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถาม มีรายได้เฉลี่ยต่อเดือนเท่ากับ 20,001 – 40,000 บาท มีรายจ่ายโดยเฉลี่ย น้อยกว่าหรือเท่ากับ 20,000 บาท และมีหนี้สินโดยเฉลี่ยต่อเดือน น้อยกว่าหรือเท่ากับ 20,000 บาท

3. การศึกษาพฤติกรรมการออม พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถาม มีปริมาณการออมโดยเฉลี่ยต่อเดือน น้อยกว่าหรือเท่ากับ 20,000 บาท และมีรูปแบบการออม โดยผ่านธนาคารมากที่สุด ผลการศึกษาวิจัย ปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับปริมาณการออม พบว่า

- ปัจจัยด้านพื้นฐานส่วนบุคคล พบว่า ปัจจัยที่มีความสัมพันธ์ ได้แก่ เพศ อายุ ระดับการศึกษา อายุราชการ ประเภทบุคลากร และปัจจัยไม่มีความสัมพันธ์ ได้แก่ สถานภาพการสมรส และจำนวนสมาชิกในครอบครัว

- ปัจจัยด้านเศรษฐกิจ พบว่า รายได้โดยเฉลี่ยต่อเดือน รายจ่ายโดยเฉลี่ยต่อเดือน และหนี้สินโดยเฉลี่ยต่อเดือน มีความสัมพันธ์กับพฤติกรรมการออมของข้าราชการและลูกจ้างประจำในสังกัดมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

บทที่ 3
วิธีดำเนินการวิจัย

3.รูปแบบและวิธีการศึกษา

การศึกษาปัจจัยที่มีผลต่อการเลือกรูปแบบการออมของเจ้าหน้าที่สำนักงานสรรพากรพื้นที่ปราจีนบุรี โดยนำผลการสำรวจโดยใช้แบบสอบถามทุกราย ของเจ้าหน้าที่สรรพากรที่ปฏิบัติงานอยู่ ณ วันที่ 1 ตุลาคม 2555 ทั้งหมดจำนวน 105 ราย โดยใช้แบบสอบถามตัวต่อตัวทุกราย มาวิเคราะห์ใน 2 ลักษณะ คือการวิเคราะห์เชิงพรรณนา (Descriptive analysis) เพื่อบรรยายลักษณะการออมหรือความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรที่ได้จากกลุ่มประชากร เช่น การแจกแจงความถี่ สัดส่วนร้อยละ ค่าเฉลี่ย เป็นต้น และการวิเคราะห์เชิงปริมาณ (Quantitative analysis) เพื่อศึกษาปัจจัยส่วนบุคคล และปัจจัยที่มีผลต่อการเลือกรูปแบบการออมของเจ้าหน้าที่สำนักงานสรรพากรพื้นที่ปราจีนบุรี โดยใช้เครื่องมือทางเศรษฐมิติ กล่าวคือ นำข้อมูลต่าง ๆ ที่ได้รวบรวมจากแบบสอบถาม มาวิเคราะห์โดยอาศัยเครื่องมือทางสถิติ แล้วทำการทดสอบ ด้วยวิธีกำลังสองน้อยที่สุด (Ordinary Least Square) และการหาความสัมพันธ์เชิงเส้นตรงของตัวแปรสองตัว (Correlation)

3.1 ข้อมูลที่ใช้ในการศึกษา

ข้อมูลปฐมภูมิ (Primary data) ข้อมูลที่เกี่ยวข้องกับปัจจัยที่มีผลต่อการเลือกรูปแบบการออมของเจ้าหน้าที่สำนักงานสรรพากรพื้นที่ปราจีนบุรี โดยออกแบบสอบถาม ดังนี้

ส่วนที่ 1 ข้อมูลส่วนบุคคลของผู้ตอบแบบสอบถาม

ส่วนที่ 2 ลักษณะการออมของผู้ตอบแบบสอบถาม

ส่วนที่ 3 ปัจจัยที่ใช้ประกอบการตัดสินใจเลือกรูปแบบการออม

ส่วนที่ 4 ข้อคิดเห็นหรือข้อเสนอแนะ

3.2 การเก็บรวบรวมข้อมูล

การศึกษาครั้งนี้ได้กำหนดให้ใช้แบบสอบถาม จากเจ้าหน้าที่สรรพากรที่ปฏิบัติงานอยู่ ณ วันที่ 1 ตุลาคม 2555 จำนวน 105 ราย โดยใช้แบบสอบถามตัวต่อตัวทุกราย ประกอบกับ

เจ้าหน้าที่ที่ปฏิบัติงานอยู่สำนักงานสรรพากรพื้นที่ปราจีนบุรี และสำนักงานสรรพากรพื้นที่สาขาในความรับผิดชอบ 7 สาขา

3.3 การวิเคราะห์ข้อมูล

3.3.1 การวิเคราะห์ข้อมูลเบื้องต้นทั่วไปจากข้อมูลแบบสอบถาม

ทำการวิเคราะห์เชิงพรรณนา (Descriptive analysis) เพื่อบรรยายความสัมพันธ์ระหว่างข้อมูลส่วนบุคคล และลักษณะการออม เช่น การแจกแจงความถี่ สัดส่วนร้อยละ ค่าเฉลี่ย

3.3.2 การวิเคราะห์ปัจจัยที่มีผลต่อการเลือกรูปแบบการออมของเจ้าหน้าที่สำนักงานสรรพากรพื้นที่จากข้อมูลแบบสอบถาม

ทำการวิเคราะห์เชิงปริมาณ (Quantitative analysis) โดยอาศัยเครื่องมือทางสถิติ ด้วยวิธีกำลังสองน้อยที่สุด (Ordinary Least Square) และการหาความสัมพันธ์เชิงเส้นตรงของตัวแปรสองตัว (Correlation) ดังนี้

- สมการการออม กรณี ปัจจัยส่วนบุคคล

สมการที่ 1 ความสัมพันธ์ระหว่างการออมกับรายได้เฉลี่ยต่อเดือน

$$Y_1 = a + bX_1$$

เมื่อ Y_1 = *การออม*

X_1 = รายได้เฉลี่ยต่อเดือน

สมการที่ 2 ความสัมพันธ์ระหว่างการออมกับค่าใช้จ่ายเฉลี่ยต่อเดือน

$$Y_2 = a + bX_2$$

เมื่อ Y_2 = *การออม*

X_2 = ค่าใช้จ่ายเฉลี่ยต่อเดือน

- สมการการออม กรณี ปัจจัยที่มีผลต่อการเลือกรูปแบบการออม

$$Y = a + b_1 X_1 + b_2 X_2 + b_3 X_3 + b_4 X_4 + b_5 X_5$$

เมื่อ Y = การออม

X_1 = สภาพคล่อง หมายถึง ความรวดเร็วในการได้มาของเงินที่นำไปออมหรือลงทุน สภาพคล่องของเงินออมจึงเป็นอีกปัจจัยหนึ่งที่ใช้กำหนดรูปแบบการออม รูปแบบการออมที่แตกต่างกัน สภาพคล่องย่อมต่างกันไปด้วย

X_2 = ผลตอบแทน หมายถึง คือเงินที่ได้รับเพิ่มขึ้นจากการลงทุนโดยการคำนวณเป็นอัตราร้อยละต่อปี ในทางเศรษฐศาสตร์ ดอกเบี้ยเป็นเครื่องควบคุมอัตราเงินเฟ้ออีกด้วย คือ เมื่อใดที่เกิดอัตราเงินเฟ้อขึ้น แสดงว่า มีปริมาณเงินในตลาด (หมายถึงเงินในมือประชาชน) จำนวนมาก

และสินค้าจะราคาแพงขึ้น การขึ้นดอกเบี้ยทั้งเงินฝากและเงินกู้ ทำให้เงินได้ออกจากตลาดไป ปริมาณเงินจะลดลง เงินเฟ้อก็จะลดลง ซึ่งผลตอบแทนนี้เป็นปัจจัยสำคัญที่จะนำไปใช้ในการพิจารณากำหนดรูปแบบการออม

X_3 = ความเสี่ยง หมายถึง การกระทำใดๆ ที่อาจเกิดขึ้นภายใต้สถานการณ์ที่ไม่แน่นอน และจะส่งผลกระทบ หรือสร้างความเสียหาย ให้เกิดขึ้นได้ ทั้งที่เป็นตัวเงินและไม่เป็นตัวเงิน ความเสี่ยงในด้านการออมเป็นสิ่งที่ผู้ออมต้องวิเคราะห์ หาข้อมูล และตัดสินใจว่าจะเลือกออมรูปแบบใด และระดับการออมควรอยู่ในระดับใด

X_4 = เป้าหมายการออม หมายถึง การออมที่ตั้งไว้ กำหนดไว้ หรือคาดหมายไว้ จึงมีบทบาทต่อการกำหนดรูปแบบออม เพราะการบรรลุถึงเป้าหมายนั้นต้องเป็นรูปแบบการออมระยะยาว จึงนำไปสู่การเลือกรูปแบบการออมที่เหมาะสม

X_5 = การโฆษณาและสิ่งจูงใจ หมายถึง สิ่งต่างๆ ที่กระตุ้น และมีอิทธิพลต่อการแสดงพฤติกรรมของมนุษย์ การโฆษณาประสัมพันธ์จึงเป็นสิ่งจูงใจแก่ผู้ออมเงิน เสมือนตัวชี้นำให้เกิดความสนใจ ให้ผู้ออมหาข้อมูลเพิ่มเติมหรือติดต่อโดยตรงกับตลาดเงินหรือตลาดทุน

การศึกษาถึงปัจจัยที่มีผลต่อการเลือกรูปแบบการออมของเจ้าหน้าที่สำนักงานสรรพากรพื้นที่ปราจีนบุรีจากความสัมพันธ์ของตัวแปรอิสระและตัวแปรตาม ดังนี้

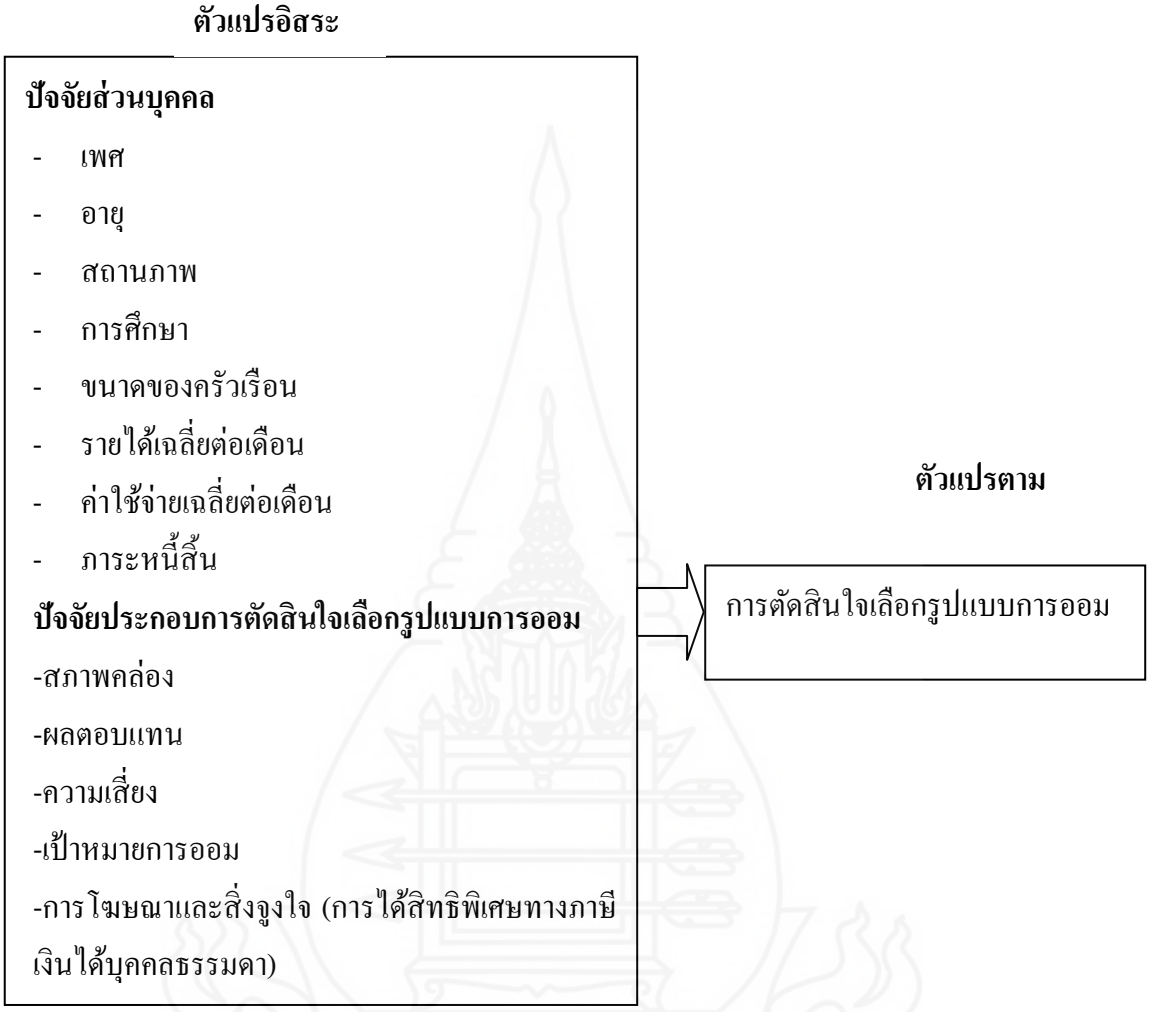

การวิเคราะห์ข้อมูลปัจจัยที่มีผลต่อการเลือกรูปแบบการออมของเจ้าหน้าที่สำนักงานสรรพากรพื้นที่ปราจีนบุรี จากลักษณะคำถามมีคำตอบให้เลือก 5 ระดับ การแปลความหมายของคะแนนเฉลี่ย จะมีค่าอยู่ระหว่าง 1-5 คะแนน โดยจะแบ่งออกเป็น 5 ระดับ ตามมาตรวัดของ Likert' s Scale ดังนี้ (ดารณี วิทยาศัย 2545: 30)

1.00-1.80	หมายถึง	น้อยที่สุด
1.81- 2.60	หมายถึง	น้อย
2.61-3.40	หมายถึง	ปานกลาง
3.41-4.20	หมายถึง	มาก
4.21-5.00	หมายถึง	มากที่สุด

บทที่ 4
ผลการวิจัย

4. การวิเคราะห์ข้อมูล

งานวิจัยเรื่องปัจจัยที่มีผลต่อการเลือกรูปแบบการออมของเจ้าหน้าที่สำนักงานสรรพากรพื้นที่ปราจีนบุรี ผู้วิจัยได้ทำการศึกษาข้อมูลแบบสอบถามและการสัมภาษณ์อย่างไม่เป็นทางการทุกราย ของเจ้าหน้าที่สรรพากรที่ปฏิบัติงานอยู่ ณ วันที่ 1 ตุลาคม 2555 ทั้งหมดจำนวน 105 ราย เป็นการศึกษาข้อมูลทั้งหมดของประชากร ซึ่งผลวิเคราะห์ข้อมูลได้นำเสนอเป็น 4 ส่วน ดังนี้

ส่วนที่ 1 ข้อมูลส่วนบุคคลของผู้ตอบแบบสอบถาม

ส่วนที่ 2 ลักษณะการออมของผู้ตอบแบบสอบถาม

ส่วนที่ 3 ปัจจัยที่ใช้ประกอบการตัดสินใจเลือกรูปแบบการออม

ส่วนที่ 4 ข้อคิดเห็นหรือข้อเสนอแนะ

การวิเคราะห์ข้อมูลส่วนบุคคลของผู้ตอบแบบสอบถาม

ผู้วิจัยได้ทำการวิเคราะห์เชิงปริมาณ (quantitative analysis) โดยอาศัยเครื่องมือทางสถิติ ด้วยวิธีกำลังสองน้อยที่สุด (Ordinary Least Square) และการหาความสัมพันธ์เชิงเส้นตรงของตัวแปรสองตัว (correlation) ดังนี้

- สมการการออม กรณี ปัจจัยส่วนบุคคล

สมการที่ 1 ความสัมพันธ์ระหว่างการออมกับรายได้เฉลี่ยต่อเดือน

$$Y_1 = a + bX_1$$

เมื่อ $Y1$ = การออม

X_1 = รายได้เฉลี่ยต่อเดือน

สมการที่ 2 ความสัมพันธ์ระหว่างการออมกับค่าใช้จ่ายเฉลี่ยต่อเดือน

$$Y_2 = a + bX_2$$

เมื่อ Y_2 = การออม

X_2 = ค่าใช้จ่ายเฉลี่ยต่อเดือน

ความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรที่มีผลตอการออมและค่าเครื่องหมาย

ตัวแปร	คำจำกัดความ	เครื่องหมาย
X_1	รายได้เฉลี่ยต่อเดือน	+
X_2	ค่าใช้จ่ายเฉลี่ยต่อเดือน	-

เครื่องหมาย + หมายถึง ค่า X_1 มีความสัมพันธ์ต่อการออมในทิศทางเดียวกัน

เครื่องหมาย - หมายถึง ค่า X_2 มีความสัมพันธ์ต่อการออมในทิศทางตรงกันข้าม

จากตารางสามารถเขียนสมการแสดงความสัมพันธ์ระหว่างการออม และรายได้เฉลี่ยต่อเดือน ได้ดังนี้

$$Y_1 = 1.791 + 2.511X_1$$

ผลการศึกษาพบว่ารายได้เฉลี่ยต่อเดือน มีผลต่อการเปลี่ยนแปลงของการออมอย่างมีระดับนัยสำคัญที่ร้อยละ 1 โดยที่ การออมมีการเปลี่ยนแปลงทิศทางเดียวกันกับรายได้เฉลี่ยของครัวเรือน ซึ่งหากรายได้เฉลี่ยต่อเดือนเปลี่ยนแปลงไป 1 หน่วยจะทำให้การออมเพิ่มขึ้น

Variable	Coefficient	Std. Error	t-Statistic	Prob.
a	1.791231	6.454460	0.277518	0.7820
X1	2.510614	0.943609	2.660650	0.0091***

***. significant at the 0.01 level

จากตารางสามารถเขียนสมการแสดงความสัมพันธ์ระหว่างการออมและค่าใช้จ่ายเฉลี่ยต่อเดือน ได้ดังนี้

$$Y_2 = 5.317 - 1.173X_2$$

ผลการศึกษาพบว่าค่าใช้จ่ายเฉลี่ยต่อเดือนมีผลต่อการเปลี่ยนแปลงของการออมอย่างมีระดับนัยสำคัญที่ร้อยละ 10 โดยที่ การออมมีการเปลี่ยนแปลงทิศทางตรงกันข้ามกับค่าใช้จ่ายเฉลี่ยต่อเดือน ซึ่งหากค่าใช้จ่ายเฉลี่ยต่อเดือนเพิ่มขึ้น 1 หน่วยจะทำให้การออมลดลง

Variable	Coefficient	Std. Error	t-Statistic	Prob.
a	5.316937	4.468036	1.189994	0.2369
X2	-1.173351	0.648728	1.808694	0.0734***

***. significant at the 0.10

การวิเคราะห์ข้อมูลส่วนบุคคลของผู้ตอบแบบสอบถาม ผู้วิจัยวิเคราะห์ได้ใช้ค่าความถี่ (frequency) ค่าร้อยละ (percentage) ซึ่งผลการวิเคราะห์ปรากฏ ส่วนใหญ่เป็นเพศหญิง คิดเป็นร้อยละ 80 , ช่วงอายุระหว่าง 41-50 ปี คิดเป็นร้อยละ 36.20 สถานภาพสมรส คิดเป็นร้อยละ 49.50 การศึกษาระดับปริญญาตรี คิดเป็นร้อยละ 47.60 จำนวนสมาชิก 3 คน คิดเป็นร้อยละ 26.70 มีรายได้เฉลี่ยต่อเดือน 30,001-40,000 บาท คิดเป็นร้อยละ 28.60 และมีค่าใช้จ่ายเฉลี่ยต่อเดือน ระหว่าง 30,001-40,000 บาท คิดเป็นร้อยละ 30.50

ตารางที่ 4.1 ข้อมูลส่วนบุคคลของผู้ตอบแบบสอบถาม

ข้อมูลส่วนบุคคล	จำนวน	ร้อยละ
เพศ		
หญิง	84	80.00
อายุ		
21-30 ปี	13	21.40
31-40 ปี	32	30.50
41-50 ปี	38	36.20
51 ปีขึ้นไป	22	21.0
สถานภาพ		
สมรส	52	49.50

ตารางที่ 4.1 (ต่อ)

การศึกษา		
ต่ำกว่าปริญญาตรี	11	10.50
ปริญญาตรี	50	47.60
ปริญญาโท	44	41.90
จำนวนสมาชิกในครอบครัว		
1 คน	11	10.50
2 คน	27	25.70
3 คน	28	26.70
4 คน	20	19.00
ตั้งแต่ 4 คนขึ้นไป	19	18.10
รายได้เฉลี่ยต่อเดือน		
ต่ำกว่า 10,000 บาท	5	4.80
10,001-20,000 บาท	21	20.00
20,001-30,000 บาท	28	26.70
30,001- 40,000 บาท	30	28.60
สูงกว่า 40,000 บาท	21	20.00
ค่าใช้จ่ายเฉลี่ยต่อเดือน		
ต่ำกว่า 10,000 บาท	13	12.40
10,001-20,000 บาท	25	23.80
20,001-30,000 บาท	30	28.60
30,001- 40,000 บาท	32	30.50
สูงกว่า 40,000 บาท	5	4.80

เมื่อจำแนกตามการออมในแต่ละเดือนเฉลี่ยคิดเป็นสัดส่วนร้อยละของรายได้ต่อเดือน พบว่า มีการออม ระหว่าง 0 - 5% ของรายได้/เดือน มีจำนวนมากที่สุด คือ จำนวน 46 คน คิดเป็นร้อยละ 43.8 รองลงมาคือ ตั้งแต่ 21% ขึ้นไป ของรายได้/เดือน จำนวน 24 คน หรือคิดเป็นร้อยละ 22.9 ระหว่าง6 % - 10% ของรายได้/เดือน จำนวน 19 คน คิดเป็นร้อยละ 18.1 และระหว่าง 11 % - 20% ของรายได้/เดือน มีจำนวนน้อยที่สุด จำนวน 16 คน คิดเป็นร้อยละ 15.2 ตามตารางที่ 4.2

ตารางที่ 4.2 การออมในแต่ละเดือนเฉลี่ยคิดเป็นสัดส่วนกี่เปอร์เซ็นต์ของรายได้ต่อเดือน

การออมในแต่ละเดือน (คิดเป็นเปอร์เซ็นต์ของรายได้ต่อเดือน)	จำนวน	ร้อยละ
0 % - 5% ของรายได้/เดือน	46	43.8
6 % - 10% ของรายได้/เดือน	19	18.1
11 % -20% ของรายได้/เดือน	16	15.2
ตั้งแต่ 21% ของรายได้/เดือน	24	22.9
รวม	105	100.0

เมื่อจำแนกตามระยะเวลาของรูปแบบการออม พบว่า ระยะปานกลาง (1-5 ปี) มีจำนวนมากที่สุด คือ จำนวน 41 คน คิดเป็นร้อยละ 39.0 รองลงมาคือ ระยะยาว (5 ปีขึ้นไป) จำนวน 38 คิดเป็นร้อยละ 36.2 และระยะสั้น (ต่ำกว่า 1 ปี) มีจำนวนน้อยที่สุด จำนวน 26 คน คิดเป็นร้อยละ 24.8 ตามตารางที่ 4.3

ตารางที่ 4.3 ระยะเวลาของรูปแบบการออม

ระยะเวลาของรูปแบบการออม	จำนวน	ร้อยละ
ระยะสั้น (ต่ำกว่า 1 ปี)	26	24.8
ระยะปานกลาง (1-5 ปี)	41	39.0
ระยะยาว (5 ปีขึ้นไป)	38	36.2
รวม	105	100.0

เมื่อจำแนกตามระยะเวลาในการออม พบว่า ระยะในเวลาออม 1-5 ปี มีจำนวนมากที่สุด คือ จำนวน 44 คน คิดเป็นร้อยละ 41.9 รองลงมาคือ ระยะเวลาในการออม มากกว่า 10 ปี จำนวน 27 คน คิดเป็นร้อยละ 25.7 ระยะเวลาในการออม น้อยกว่า 1 ปี จำนวน 22 คน คิดเป็นร้อยละ 21.0 และระยะเวลาในการออม 6-10 ปี มีจำนวนน้อยที่สุด จำนวน 12 คน คิดเป็นร้อยละ 11.4 ตามตารางที่ 4.4

ตารางที่ 4.4 ระยะเวลาในการออม

ระยะเวลาในการออม	จำนวน	ร้อยละ
น้อยกว่า 1 ปี	22	21.0
1-5 ปี	44	41.9
6-10 ปี	12	11.4
มากกว่า 10 ปี	27	25.7
รวม	105	100.0

เมื่อจำแนกตามการใช้เงินที่อยู่ในมือเป็นอันแรก พบว่า จ่ายชำระคืนหนี้สิน มีจำนวนมากที่สุด คือ จำนวน 36 คน คิดเป็นร้อยละ 34.3 รองลงมาคือ ซื้อสินค้า/บริการจำนวน 26 คน คิดเป็นร้อยละ 24.8 ฝากธนาคาร จำนวน 25 คน คิดเป็นร้อยละ 23.8 และท่องเที่ยว มีจำนวนน้อยที่สุด จำนวน 18 คน คิดเป็นร้อยละ 17.1 ตามตารางที่ 4.5

ตารางที่ 4.5 การใช้เงินที่อยู่ในมือเป็นอันดับแรก

การใช้เงินที่อยู่ในมือเป็นอันดับแรก	จำนวน	ร้อยละ
ฝากธนาคาร	25	23.8
จ่ายชำระคืนหนี้สิน	36	34.3
ซื้อสินค้า/บริการ	26	24.8
ท่องเที่ยว	18	17.1
รวม	105	100.0

เมื่อจำแนกตามการศึกษาข้อมูลการเก็บออมในรูปแบบต่างๆ จากแหล่งใดบ้าง พบว่า เพื่อนๆ / ญาติ / คนในครอบครัว มีจำนวนมากที่สุด คือ จำนวน 50 คน คิดเป็นร้อยละ 39.7 รองลงมาคือ ค้นหาข้อมูลใน INTERNET จำนวน 44 คน คิดเป็นร้อยละ 25.4 และสื่อต่างๆ เช่น วิทยุ โทรทัศน์ หนังสือพิมพ์ มีจำนวนน้อยที่สุด จำนวน 32 คน คิดเป็นร้อยละ 25.4 ตามตารางที่ 4.6

ตารางที่ 4.6 การใช้เงินที่อยู่ในมือเป็นอันดับแรก

การศึกษาข้อมูลการเก็บออมในรูปแบบต่างๆ	จำนวน	ร้อยละ
สื่อต่างๆ เช่น วิทยุ โทรทัศน์ หนังสือพิมพ์	32	25.4
เพื่อนๆ / ญาติ / คนในครอบครัว	50	39.7
ค้นหาข้อมูลใน INTERNET	44	34.9
รวม	126	100.0

การวิเคราะห์ปัจจัยที่ใช้ประกอบการตัดสินใจเลือกรูปแบบการออม

ผู้วิจัยได้ทำการวิเคราะห์เชิงปริมาณ (quantitative analysis) โดยอาศัยเครื่องมือทางสถิติ ด้วยวิธีกำลังสองน้อยที่สุด (Ordinary Least Square) และการหาความสัมพันธ์เชิงเส้นตรงของตัวแปรสองตัว (correlation) ดังนี้

- สมการการออม กรณี ปัจจัยที่มีผลต่อการเลือกรูปแบบการออม

$$Y = a + b_1 X_1 + b_2 X_2 + b_3 X_3 + b_4 X_4 + b_5 X_5$$

เมื่อ Y = การออม

X_1 = สภาพคล่อง

X_2 = ผลตอบแทน

X_3 = ความเสี่ยง

X_4 = เป้าหมายการออม

X_5 = การโฆษณาและสิ่งจูงใจ

Variable	Coefficient	Standard Error	t-ratio	|P[|T|>t]	Mean of X
Constant	9.89115154	5.76474614	1.716	.0894	
X1	2.69894434	.88570033	3.047	.0030**	4.23809524
X2	.81314042	1.36750451	.595	.5535	3.92380952
X3	1.46757446	1.24649175	1.177	.2419	3.64761905
X4	.14555687	1.22911975	.118	.9060	4.15238095
X5	2.38001958	1.40770763	1.691	.0941***	3.80000000

**. significant at the 0.01 level

***. significant at the 0.10 level

$$Y = 9.891 + 2.699X_1 + .813X_2 + 1.468X_3 + 0.146X_4 + 2.380X_5$$

ผลการศึกษาพบว่าสภาพคล่อง และการโฆษณาและสิ่งจูงใจมีผลต่อการเปลี่ยนแปลงของการออมอย่างมีระดับนัยสำคัญที่ร้อยละ 10

การวิเคราะห์ปัจจัยที่ใช้ประกอบการตัดสินใจเลือกรูปแบบการออม ผู้วิจัยได้ใช้ค่าเฉลี่ย (Mean) และค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation) ซึ่งผลการวิเคราะห์ พบว่า ปัจจัยที่ใช้ประกอบการตัดสินใจเลือกรูปแบบการออม

1.ปัจจัยด้านสภาพคล่อง มีค่าเฉลี่ยสูงที่สุด คือ 4.17 โดยผู้ตอบแบบสอบถามพิจารณาจากความรวดเร็วในการให้บริการ

2. ปัจจัยด้านเป้าหมายการออม มีค่าเฉลี่ย 4.13 คือ หากผู้ตอบแบบสอบถามมีรายได้มากขึ้น จะช่วยให้บรรลุเป้าหมายการออมเร็วขึ้น

3. ปัจจัยทางผลตอบแทน มีค่าเฉลี่ย 3.95 โดยผู้ตอบแบบสอบถามพิจารณาจากอัตราผลตอบแทนเป็นเหตุผลหลัก

4. ปัจจัยด้านการโฆษณาและสิ่งจูงใจ มีค่าเฉลี่ย 3.81 โดยผู้ตอบแบบสอบถามพิจารณาจากการได้สิทธิพิเศษทางภาษีเงินได้บุคคลธรรมดา

5.ปัจจัยทางความเสี่ยง มีค่าเฉลี่ย 3.68 ผู้ตอบแบบสอบถามพิจารณาความมั่นคงของสถาบันการเงิน เป็นส่วนสำคัญที่มีผลต่อการตัดสินใจ ตามตารางที่ 4.7

ตารางที่ 4.7 ปัจจัยที่ใช้ประกอบการตัดสินใจเลือกรูปแบบการออม

ปัจจัยที่ใช้ประกอบการตัดสินใจเลือกรูปแบบการออม	Mean	Std. Deviation
ปัจจัยทางผลตอบแทน		
-อัตราผลตอบแทนเป็นเหตุผลหลัก	4.57	0.648
-รูปแบบการออมที่ให้ผลตอบแทนสม่ำเสมอ	4.25	0.841
-ความผันผวนของค่าเงินในช่วงเวลาต่างๆ	3.48	1.194
-การได้รับยกเว้นภาษีดอกเบี้ยเงินฝาก	3.90	0.929
-ภาวะเงินเฟ้อ ค่าครองชีพ	3.57	1.159
รวม	**3.95**	**0.661**
ปัจจัยทางความเสี่ยง		
-ระดับความเสี่ยงมีผลต่อการตัดสินใจ	3.85	1.072
-ความมั่นคงของสถาบันการเงิน เป็นส่วนสำคัญที่มีผลต่อการตัดสินใจ	4.18	0.830
-ความไม่แน่นอนของภาวะเศรษฐกิจมีผลต่อการตัดสินใจ	3.73	1.049
-ปัญหาทางการเมืองมีผลต่อการตัดสินใจ	2.87	1.279
-การกระจายความเสี่ยงโดยการลงทุนทั้งในระยะสั้นและระยะยาว	3.56	1.100
รวม	**3.63**	**0.801**
ปัจจัยด้านสภาพคล่อง		
-สามารถเบิกถอนเงินออกมาใช้ได้เมื่อฉุกเฉินหรือจำเป็น	4.13	0.848
-สามารถใช้เป็นหลักประกันในการกู้ยืมเงินระยะยาว	4.04	0.843
-เดินทางสะดวก มีสาขาหรือช่องทางที่ติดต่อได้ง่าย	4.27	0.835
-ความรวดเร็วในการให้บริการ	4.28	0.814
-ระยะเวลาในการออมมีผลต่อการตัดสินใจเลือกรูปแบบการออม	4.19	0.786
-ภาวะเศรษฐกิจปัจจุบัน มีผลทำให้สภาพคล่องทางการเงินลดลง	4.12	0.768
รวม	**4.1724**	**0.657**

ตารางที่ 4.7 (ต่อ)

ปัจจัยที่ใช้ประกอบการตัดสินใจเลือกรูปแบบการออม	Mean	Std. Deviation
ปัจจัยด้านเป้าหมายการออม		
-การกำหนดเป้าหมายการออม มีผลต่อการเลือกรูปแบบการออม	4.16	0.774
-การบรรลุถึงเป้าหมาย จะเกิดขึ้นได้หากมีวินัยในการออม	4.13	0.773
-การเปลี่ยนแปลงเรื่องค่าครองชีพที่สูงขึ้น	4.15	0.782
-เป้าหมายการออมเป็นแรงบันดาลใจให้เกิดการออม	4.02	0.866
-หากมีรายได้มากขึ้น จะช่วยให้บรรลุเป้าหมายการออมเร็วขึ้น	4.23	0.750
รวม	**4.13**	**0.656**
ปัจจัยด้านการโฆษณาและสิ่งจูงใจ		
-ความรู้เรื่องการออมและการลงทุน มีผลต่อการเลือกรูปแบบการออม	4.09	0.786
-การติดตามข้อมูลข่าวสารด้านการออมและการลงทุนอยู่เสมอ	3.84	0.921
-การได้รับสิทธิพิเศษในด้านบริการอื่นๆ เช่น เงินกู้ บัตรเครดิต	3.85	0.852
-การได้สิทธิพิเศษทางภาษีเงินได้บุคคลธรรมดา	3.88	0.756
-มีการประชาสัมพันธ์ข่าวสารการออม การลงทุน อย่างต่อเนื่อง	3.63	0.891
-ชื่อเสียงหรือภาพลักษณ์ของสถาบันการเงิน	3.80	0.881
-นำเอาเทคโนโลยีใหม่ๆ มาใช้ เพื่อเพิ่มความสะดวกมากยิ่งขึ้น	3.64	0.972
รวม	**3.81**	**0.691**
***รวมปัจจัยที่ใช้ประกอบการตัดสินใจเลือกรูปแบบการออม**	**3.94**	**0.561**

จากการศึกษาความสัมพันธ์ระหว่าง อายุ และรายได้เฉลี่ยต่อเดือน พบว่า มีความสัมพันธ์ในทางบวก อย่างมีระดับนัยสำคัญที่ร้อยละ 1 แสดงว่ามีความสัมพันธ์กันระหว่างอายุกับ รายได้เฉลี่ยต่อเดือน โดยอายุระหว่าง 41-50 ปี มีรายได้เฉลี่ยต่อเดือน ระหว่าง 30,001-40,000 บาท เนื่องจากมีรายได้พิเศษจากงานอื่น ๆ เช่น ขายอาหาร เครื่องสำอาง เป็นต้น ตามตารางที่ 4.8

ตารางที่ 4.8 ความสัมพันธ์ระหว่าง อายุ และรายได้เฉลี่ยต่อเดือน

		รายได้เฉลี่ยต่อเดือน					
	อายุ	< 10,000	10,000-20,000	20,001-30,000	30,001-40,000	> 40,000	รวม
21-30 ปี	จำนวน	4	8	2	0	0	14
	% within อายุ	28.6%	57.1%	14.3%	.0%	.0%	100.0%
	% within รายได้	66.7%	38.1%	7.4%	.0%	.0%	13.3%
	% รวม	3.8%	7.6%	1.9%	.0%	.0%	13.3%
31-40 ปี	จำนวน	1	10	14	4	3	32
	% within อายุ	3.1%	31.3%	43.8%	12.5%	9.4%	100.0%
	% within รายได้	16.7%	47.6%	51.9%	13.3%	14.3%	30.5%
	% รวม	1.0%	9.5%	13.3%	3.8%	2.9%	30.5%
41-50 ปี	จำนวน	1	3	7	19	8	38
	% within อายุ	2.6%	7.9%	18.4%	50.0%	21.1%	100.0%
	% within รายได้	16.7%	14.3%	25.9%	63.3%	38.1%	36.2%
	% รวม	1.0%	2.9%	6.7%	18.1%	7.6%	36.2%
51 ปีขึ้นไป	จำนวน	0	0	4	7	10	21
	% within อายุ	.0%	.0%	19.0%	33.3%	47.6%	100.0%
	% within รายได้	.0%	.0%	14.8%	23.3%	47.6%	20.0%
	% รวม	.0%	.0%	3.8%	6.7%	9.5%	20.0%
Total	จำนวน	6	21	27	30	21	105
	% within อายุ	5.7%	20.0%	25.7%	28.6%	20.0%	100.0%
	% within รายได้	100.0%	100.0%	100.0%	100.0%	100.0%	100.0%
	% รวม	5.7%	20.0%	25.7%	28.6%	20.0%	100.0%

จากการศึกษาความสัมพันธ์ระหว่าง อายุ และค่าใช้จ่ายเฉลี่ยต่อเดือน พบว่า มีความสัมพันธ์ในทางบวก อย่างมีระดับนัยสำคัญที่ร้อยละ 1 แสดงว่ามีความสัมพันธ์กันระหว่างอายุกับ ค่าใช้จ่ายเฉลี่ยต่อเดือน โดยอายุระหว่าง 41-50 ปี มีค่าใช้จ่ายเฉลี่ยต่อเดือน ระหว่าง 30,001-40,000 บาท เนื่องจากมีความจำเป็นต้องซื้อสินค้าฟุ่มเฟือยเพิ่มมากขึ้น เช่น โทรศัพท์ เครื่องสำอาง เป็นต้น ตามตารางที่ 4.9

ตารางที่ 4.9 ความสัมพันธ์ระหว่าง อายุ และค่าใช้จ่ายเฉลี่ยต่อเดือน

อายุ		ค่าใช้จ่ายเฉลี่ยต่อเดือน					
		< 10,000	10,000-20,000	20,001-30,000	30,001-40,000	> 40,000	รวม
21-30 ปี	จำนวน	11	2	1	0	0	14
	% within อายุ	78.6%	14.3%	7.1%	.0%	.0%	100.0%
	% within ใช้จ่าย	73.3%	9.5%	3.2%	.0%	.0%	13.3%
	% รวม	10.5%	1.9%	1.0%	.0%	.0%	13.3%
31-40 ปี	จำนวน	3	14	9	5	1	32
	% within อายุ	9.4%	43.8%	28.1%	15.6%	3.1%	100.0%
	% within ใช้จ่าย	20.0%	66.7%	29.0%	14.7%	25.0%	30.5%
	% รวม	2.9%	13.3%	8.6%	4.8%	1.0%	30.5%
41-50 ปี	จำนวน	1	4	11	20	2	38
	% within อายุ	2.6%	10.5%	28.9%	52.6%	5.3%	100.0%
	% within ใช้จ่าย	6.7%	19.0%	35.5%	58.8%	50.0%	36.2%
	% รวม	1.0%	3.8%	10.5%	19.0%	1.9%	36.2%
51 ปีขึ้นไป	จำนวน	0	1	10	9	1	21
	% within อายุ	.0%	4.8%	47.6%	42.9%	4.8%	100.0%
	% within ใช้จ่าย	.0%	4.8%	32.3%	26.5%	25.0%	20.0%
	% รวม	.0%	1.0%	9.5%	8.6%	1.0%	20.0%
รวมทั้งสิ้น	จำนวน	15	21	31	34	4	105
	% within อายุ	14.3%	20.0%	29.5%	32.4%	3.8%	100.0%
	% within ใช้จ่าย	100.0%	100.0%	100.0%	100.0%	100.0%	100.0%
	% รวม	14.3%	20.0%	29.5%	32.4%	3.8%	100.0%

จากการศึกษาความสัมพันธ์ระหว่าง การศึกษา และรายได้เฉลี่ยต่อเดือน พบว่า มีความสัมพันธ์ในทางบวก อย่างมีระดับนัยสำคัญที่ร้อยละ 1 แสดงว่ามีความสัมพันธ์กันระหว่างระดับการศึกษา กับรายได้เฉลี่ยต่อเดือน โดยการศึกษาระดับปริญญาโท มีรายได้เฉลี่ยต่อเดือนมากกว่า 40,000 บาท เนื่องมาจากมีรายได้พิเศษจากงานอื่น เช่น มีกิจการส่วนตัว สอนหนังสือ เป็นต้น ตามตารางที่ 10

ตารางที่ 4.10 ความสัมพันธ์ระหว่าง การศึกษา และรายได้เฉลี่ยต่อเดือน

การศึกษา		รายได้เฉลี่ยต่อเดือน					
		< 10,000	10,000-20,000	20,001-30,000	30,001-40,000	> 40,000	รวม
ต่ำกว่าปริญญาตรี	จำนวน	4	2	3	0	2	11
	% within ศึกษา	36.4%	18.2%	27.3%	.0%	18.2%	100.0%
	% within รายได้	66.7%	9.5%	11.1%	.0%	9.5%	10.5%
	% รวม	3.8%	1.9%	2.9%	.0%	1.9%	10.5%
ปริญญาตรี	จำนวน	1	17	11	15	7	51
	% within ศึกษา	2.0%	33.3%	21.6%	29.4%	13.7%	100.0%
	% within รายได้	16.7%	81.0%	40.7%	50.0%	33.3%	48.6%
	% รวม	1.0%	16.2%	10.5%	14.3%	6.7%	48.6%
ปริญญาโท	จำนวน	1	2	13	15	12	43
	% within ศึกษา	2.3%	4.7%	30.2%	34.9%	27.9%	100.0%
	% within รายได้	16.7%	9.5%	48.1%	50.0%	57.1%	41.0%
	% รวม	1.0%	1.9%	12.4%	14.3%	11.4%	41.0%
รวมทั้งสิ้น	จำนวน	6	21	27	30	21	105
	% within ศึกษา	5.7%	20.0%	25.7%	28.6%	20.0%	100.0%
	% within รายได้	100.0%	100.0%	100.0%	100.0%	100.0%	100.0%
	% รวม	5.7%	20.0%	25.7%	28.6%	20.0%	100.0%

จากการศึกษาความสัมพันธ์ระหว่าง การศึกษา และค่าใช้จ่ายเฉลี่ยต่อเดือน พบว่า มีความสัมพันธ์ในทางบวก อย่างมีระดับนัยสำคัญที่ร้อยละ 1 แสดงว่ามีความสัมพันธ์กันระหว่างการศึกษา กับค่าใช้จ่ายเฉลี่ยต่อเดือน โดยระดับการศึกษาปริญญาโท มีค่าใช้จ่ายเฉลี่ยต่อเดือนมากกว่า 40,000 บาท เนื่องจากมีความจำเป็นต้องซื้อสินค้าฟุ่มเฟือยเพิ่มมากขึ้น เช่น เครื่องคอมพิวเตอร์ โทรศัพท์ เครื่องสำอาง เป็นต้น ตามตารางที่ 4.11

ตารางที่ 4.11 ความสัมพันธ์ระหว่าง การศึกษาและค่าใช้จ่ายเฉลี่ยต่อเดือน

การศึกษา		ค่าใช้จ่ายเฉลี่ยต่อเดือน					
		< 10,000	10,000-20,000	20,001-30,000	30,001-40,000	> 40,000	รวม
ต่ำกว่าปริญญาตรี	จำนวน	5	2	3	1	0	11
	% within ศึกษา	45.5%	18.2%	27.3%	9.1%	.0%	100.0%
	% within รายได้	33.3%	9.5%	9.7%	2.9%	.0%	10.5%
	% รวม	4.8%	1.9%	2.9%	1.0%	.0%	10.5%
ปริญญาตรี	จำนวน	9	16	12	13	1	51
	% within ศึกษา	17.6%	31.4%	23.5%	25.5%	2.0%	100.0%
	% within รายได้	60.0%	76.2%	38.7%	38.2%	25.0%	48.6%
	% รวม	8.6%	15.2%	11.4%	12.4%	1.0%	48.6%
ปริญญาโท	จำนวน	1	3	16	20	3	43
	% within ศึกษา	2.3%	7.0%	37.2%	46.5%	7.0%	100.0%
	% within รายได้	6.7%	14.3%	51.6%	58.8%	75.0%	41.0%
	% รวม	1.0%	2.9%	15.2%	19.0%	2.9%	41.0%
รวมทั้งสิ้น	จำนวน	15	21	31	34	4	105
	% within ศึกษา	14.3%	20.0%	29.5%	32.4%	3.8%	100.0%
	% within รายได้	100.0%	100.0%	100.0%	100.0%	100.0%	100.0%
	% รวม	14.3%	20.0%	29.5%	32.4%	3.8%	100.0%

จากการศึกษาความสัมพันธ์ระหว่าง ขนาดครัวเรือน และรายได้เฉลี่ยต่อเดือน พบว่า มีความสัมพันธ์ในทางบวก อย่างมีระดับนัยสำคัญที่ร้อยละ1 แสดงว่ามีความสัมพันธ์กันระหว่างขนาดครัวเรือนกับรายได้เฉลี่ยต่อเดือน โดยขนาดครัวเรือน จำนวน 4 คน มีรายได้เฉลี่ยต่อเดือนมากกว่า 40,000 บาท เนื่องจากมีรายได้พิเศษจากงานอื่น เช่น เปิดร้านขายอาหาร เป็นต้น ตามตารางที่ 4.12

ตารางที่ 4.12 ความสัมพันธ์ระหว่าง ขนาดครัวเรือน และรายได้เฉลี่ยต่อเดือน

ขนาดครัวเรือน		รายได้เฉลี่ยต่อเดือน					รวม
		< 10,000	10,000-20,000	20,001-30,000	30,001-40,000	> 40,000	
1 คน	จำนวน	4	4	1	1	1	11
	% within ขนาด	36.4%	36.4%	9.1%	9.1%	9.1%	100.0%
	% within รายได้	66.7%	19.0%	3.7%	3.3%	4.8%	10.5%
	% รวม	3.8%	3.8%	1.0%	1.0%	1.0%	10.5%
2 คน	จำนวน	0	3	6	13	5	27
	% within ขนาด	.0%	11.1%	22.2%	48.1%	18.5%	100.0%
	% within รายได้	.0%	14.3%	22.2%	43.3%	23.8%	25.7%
	% รวม	.0%	2.9%	5.7%	12.4%	4.8%	25.7%
3 คน	จำนวน	2	4	7	10	5	28
	% within ขนาด	7.1%	14.3%	25.0%	35.7%	17.9%	100.0%
	% within รายได้	33.3%	19.0%	25.9%	33.3%	23.8%	26.7%
	% รวม	1.9%	3.8%	6.7%	9.5%	4.8%	26.7%
4 คน	จำนวน	0	4	5	4	7	20
	% within ขนาด	.0%	20.0%	25.0%	20.0%	35.0%	100.0%
	% within รายได้	.0%	19.0%	18.5%	13.3%	33.3%	19.0%
	% รวม	.0%	3.8%	4.8%	3.8%	6.7%	19.0%
4 คน ขึ้นไป	จำนวน	0	6	8	2	3	19
	% within ขนาด	.0%	31.6%	42.1%	10.5%	15.8%	100.0%
	% within รายได้	.0%	28.6%	29.6%	6.7%	14.3%	18.1%
	% รวม	.0%	5.7%	7.6%	1.9%	2.9%	18.1%

จากการศึกษาความสัมพันธ์ระหว่าง ขนาดครัวเรือน และค่าใช้จ่ายเฉลี่ยต่อเดือน พบว่ามีความสัมพันธ์ในทางบวก อย่างมีระดับนัยสำคัญที่ร้อยละ 1 แสดงว่ามีความสัมพันธ์กันระหว่างขนาดครัวเรือน กับค่าใช้จ่ายเฉลี่ยต่อเดือน โดยขนาดครัวเรือน จำนวน 3 คน มีค่าใช้จ่ายเฉลี่ยต่อเดือน ระหว่าง 30,001-40,000 บาท เนื่องจากมีความจำเป็นต้องซื้อสินค้าฟุ่มเฟือยเพิ่มมากขึ้น เช่น โทรศัพท์ ค่าใช้จ่ายเกี่ยวกับบุตร เป็นต้น ตามตารางที่ 4.13

ตารางที่ 4.13 ความสัมพันธ์ระหว่าง ขนาดครัวเรือน และค่าใช้จ่ายเฉลี่ยต่อเดือน

ขนาดครัวเรือน		รายได้เฉลี่ยต่อเดือน					รวม
		< 10,000	10,000-20,000	20,001-30,000	30,001-40,000	> 40,000	
1 คน	จำนวน	6	3	1	1	0	11
	% within ขนาด	54.5%	27.3%	9.1%	9.1%	.0%	100.0%
	% within รายได้	40.0%	14.3%	3.2%	2.9%	.0%	10.5%
	% รวม	5.7%	2.9%	1.0%	1.0%	.0%	10.5%
2 คน	จำนวน	1	3	12	10	1	27
	% within ขนาด	3.7%	11.1%	44.4%	37.0%	3.7%	100.0%
	% within รายได้	6.7%	14.3%	38.7%	29.4%	25.0%	25.7%
	% รวม	1.0%	2.9%	11.4%	9.5%	1.0%	25.7%
3 คน	จำนวน	4	4	7	13	0	28
	% within ขนาด	14.3%	14.3%	25.0%	46.4%	.0%	100.0%
	% within รายได้	26.7%	19.0%	22.6%	38.2%	.0%	26.7%
	% รวม	3.8%	3.8%	6.7%	12.4%	.0%	26.7%
4 คน	จำนวน	2	3	7	7	1	20
	% within ขนาด	10.0%	15.0%	35.0%	35.0%	5.0%	100.0%
	% within รายได้	13.3%	14.3%	22.6%	20.6%	25.0%	19.0%
	% รวม	1.9%	2.9%	6.7%	6.7%	1.0%	19.0%
4 คน ขึ้นไป	จำนวน	2	8	4	3	2	19
	% within ขนาด	10.5%	42.1%	21.1%	15.8%	10.5%	100.0%
	% within รายได้	13.3%	38.1%	12.9%	8.8%	50.0%	18.1%
	% รวม	1.9%	7.6%	3.8%	2.9%	1.9%	18.1%

จากการศึกษาความสัมพันธ์ระหว่าง ภาระหนี้สิน และอายุ พบว่า มีความสัมพันธ์ในทางบวก อย่างมีระดับนัยสำคัญที่ร้อยละ 1 แสดงว่ามีความสัมพันธ์กันระหว่างภาระหนี้สินกับอายุ โดยช่วงอายุระหว่าง 31 -40 ปี และ 41-50 ปี มีภาระหนี้สินเกี่ยวกับ เงินกู้ระยะยาว เช่น บ้าน คอนโด รถยนต์ เนื่องมาจากเป็นช่วงอายุที่กำลังสร้างหลักปักฐานและความมั่นคงในชีวิตให้กับตนเองและครอบครัว ตามตารางที่ 4.14

ตารางที่ 4.14 ความสัมพันธ์ระหว่าง ภาระหนี้สิน และอายุ

ภาระหนี้สิน		อายุ				
		21-30 ปี	31-40 ปี	41-50 ปี	51 ขึ้นไป	รวม
เงินกู้จากเพื่อน ญาติพี่น้อง หรือเงินนอกระบบ	จำนวน	0	6	5	2	13
	% within ภาระหนี้	.0%	46.2%	38.5%	15.4%	100.0%
	% within อายุ	.0%	18.2%	13.2%	9.1%	12.4%
	% รวม	.0%	5.7%	4.8%	1.9%	12.4%
หนี้สินจากบัตรเครดิต	จำนวน	0	5	10	4	19
	% within ภาระหนี้	.0%	26.3%	52.6%	21.1%	100.0%
	% within อายุ	.0%	15.2%	26.3%	18.2%	18.1%
	% รวม	.0%	4.8%	9.5%	3.8%	18.1%
เงินกู้ระยะยาว เช่น บ้าน คอนโด รถยนต์	จำนวน	9	15	15	9	48
	% within ภาระหนี้	18.8%	31.3%	31.3%	18.8%	100.0%
	% within อายุ	75.0%	45.5%	39.5%	40.9%	45.7%
	% รวม	8.6%	14.3%	14.3%	8.6%	45.7%
เงินกู้ค่าผ่อนชำระสินค้า เงินกู้ค่าเทอมบุตร	จำนวน	1	1	0	0	2
	% within ภาระหนี้	50.0%	50.0%	.0%	.0%	100.0%
	% within อายุ	8.3%	3.0%	.0%	.0%	1.9%
	% รวม	1.0%	1.0%	.0%	.0%	1.9%
ไม่มีหนี้สิน	จำนวน	2	6	8	7	23
	% within ภาระหนี้	8.7%	26.1%	34.8%	30.4%	100.0%
	% within อายุ	16.7%	18.2%	21.1%	31.8%	21.9%
รวมทั้งสิ้น	จำนวน	12	33	38	22	105
	% within ภาระหนี้	11.4%	31.4%	36.2%	21.0%	100.0%
	% within อายุ	100.0%	100.0%	100.0%	100.0%	100.0%
	% รวม	11.4%	31.4%	36.2%	21.0%	100.0%

การวิเคราะห์ลักษณะการออมของผู้ตอบแบบสอบถาม

การวิเคราะห์ลักษณะการออมของผู้ตอบแบบสอบถาม ผู้วิจัยได้ใช้ค่าความถี่ (Frequency) ค่าร้อยละ (Percentage) ซึ่งผลการวิเคราะห์ปรากฏรายละเอียด ดังนี้

จากการศึกษาความสัมพันธ์ระหว่าง รูปแบบการออม และอายุ พบว่า มีความสัมพันธ์ในทางบวก อย่างมีระดับนัยสำคัญที่ร้อยละ 1 แสดงว่ามีความสัมพันธ์กันระหว่างรูปแบบการออมกับอายุ โดยช่วงอายุ ระหว่าง 41-50 ปี เลือกรูปแบบการออม คือฝากเงินกับสหกรณ์ออมทรัพย์กรมสรรพากร เหตุผลของการออมส่วนใหญ่มาจากความสะดวกสบาย เนื่องจากตัดจากบัญชีเงินเดือน รวมทั้งจะมุ่งถึงความมั่นคง และสามารถให้เป็นหลักประกันในการกู้เงินระยะยาวจากหน่วยงานได้ และช่วงอายุ ระหว่าง 31-40 ปี เลือกรูปแบบการออม ซื้อกรมธรรม์ประกันชีวิต อาจเป็นเหตุจากออมเงินไว้ใช้ในเกษียณอายุ และใช้เป็นค่าลดหย่อนภาษีเงินได้บุคคลธรรมดา ตามตารางที่ 4.15

ตารางที่ 4.15 ความสัมพันธ์ระหว่าง รูปแบบการออม และอายุ

รูปแบบการออม		อายุ				รวม
		21-30 ปี	31-40 ปี	41-50 ปี	51 ขึ้นไป	
ฝากเงินกับสหกรณ์ออมทรัพย์กรมสรรพากร	จำนวน	5	10	16	9	40
	% within รูปแบบ	12.5%	25.0%	40.0%	22.5%	100.0%
	% within อายุ	35.7%	31.3%	42.1%	42.9%	38.1%
	% รวม	4.8%	9.5%	15.2%	8.6%	38.1%
ฝากเงินกับสถาบันการเงิน	จำนวน	2	2	7	2	13
	% within รูปแบบ	15.4%	15.4%	53.8%	15.4%	100.0%
	% within อายุ	14.3%	6.3%	18.4%	9.5%	12.4%
	% รวม	1.9%	1.9%	6.7%	1.9%	12.4%
ซื้อสลากออมสิน / ธกส.	จำนวน	0	2	1	3	6
	% within รูปแบบ	.0%	33.3%	16.7%	50.0%	100.0%
	% within อายุ	.0%	6.3%	2.6%	14.3%	5.7%
	% รวม	.0%	1.9%	1.0%	2.9%	5.7%
ซื้อกรมธรรม์ประกันชีวิต	จำนวน	2	10	6	0	18
	% within รูปแบบ	11.1%	55.6%	33.3%	.0%	100.0%
	% within อายุ	14.3%	31.3%	15.8%	.0%	17.1%
	% รวม	1.9%	9.5%	5.7%	.0%	17.1%

ตารางที่ 4.15 (ต่อ)

รูปแบบการออม		อายุ				รวม
		21-30 ปี	31-40 ปี	41-50 ปี	51 ขึ้นไป	
ซื้อพันธบัตร / หุ้นกู้	จำนวน	0	0	1	0	1
	% within รูปแบบ	.0%	.0%	100.0%	.0%	100.0%
	% within อายุ	.0%	.0%	2.6%	.0%	1.0%
	% รวม	.0%	.0%	1.0%	.0%	1.0%
ซื้อหุ้นในตลาดหลักทรัพย์ / กองทุนรวม	จำนวน	0	1	3	2	6
	% within รูปแบบ	.0%	16.7%	50.0%	33.3%	100.0%
	% within อายุ	.0%	3.1%	7.9%	9.5%	5.7%
	% รวม	.0%	1.0%	2.9%	1.9%	5.7%
ซื้อสินทรัพย์อื่นๆ เช่นทองคำ, ที่ดิน, บ้าน เงินตราต่างประเทศ	จำนวน	3	6	4	4	17
	% within รูปแบบ	17.6%	35.3%	23.5%	23.5%	100.0%
	% within อายุ	21.4%	18.8%	10.5%	19.0%	16.2%
	% รวม	2.9%	5.7%	3.8%	3.8%	16.2%
เล่นแชร์	จำนวน	2	1	0	1	4
	% within รูปแบบ	50.0%	25.0%	.0%	25.0%	100.0%
	% within อายุ	14.3%	3.1%	.0%	4.8%	3.8%
	% รวม	1.9%	1.0%	.0%	1.0%	3.8%
รวมทั้งสิ้น	จำนวน	14	32	38	21	105
	% within รูปแบบ	13.3%	30.5%	36.2%	20.0%	100.0%
	% within อายุ	100.0%	100.0%	100.0%	100.0%	100.0%
	% รวม	13.3%	30.5%	36.2%	20.0%	100.0%

การวิเคราะห์ข้อคิดเห็นหรือข้อเสนอแนะ

ผลการศึกษาจากข้อคิดเห็นหรือข้อเสนอแนะ ผู้วิจัยได้แบ่งกลุ่มประเภทข้อคิดเห็นหรือเสนอแนะการสนับสนุนการออม ได้เป็น 5 กลุ่ม คือ จัดตั้งกองทุนสำรองเงินยามฉุกเฉินของหน่วยงานปลอดดอกเบี้ย จัดกองทุนของหน่วยงาน ออมเงินลุ้นโชคเป็นรายปี จัดตั้งสหกรณ์ขายของราคาสมาชิก จัดให้มีการอบรมส่งเสริมให้ข้าราชการมีอาชีพเสริมรายได้ และไม่ต้องการการสนับสนุนการออม โดยได้ใช้ค่าความถี่ (Frequency) ค่าร้อยละ (Percentage) ซึ่งพบว่า

1. ความต้องการของผู้ตอบแบบสอบถามมีความต้องการให้หน่วยงานสนับสนุนเรื่องการออม จำนวน 101 คน ร้อยละ 96.19 โดยต้องการให้จัดตั้งกองทุนสำรองเงินยามฉุกเฉินของหน่วยงานปลอดดอกเบี้ย ในระดับมากที่สุด จำนวน 47 คน คิดเป็นร้อยละ 46.5 รองลงมา คือ ต้องการให้จัดตั้งสหกรณ์ขายของราคาสมาชิก และจัดให้มีการอบรมส่งเสริมให้ข้าราชการมีอาชีพเสริมรายได้ ระดับปานกลาง จำนวน 32 คน คิดเป็นร้อยละ 31.7 และความต้องการให้จัดกองทุนของหน่วยงาน ออมเงินลุ้นโชค เป็นรายปี มีจำนวนน้อยที่สุด คือในระดับมากที่สุด จำนวน 30 คน คิดเป็นร้อยละ 29.7

2. ไม่ต้องการให้หน่วยงานสนับสนุนเรื่องการออม จำนวน 4 คน คิดเป็นร้อยละ 1.9 ตามตารางที่ 4.16

ตารางที่ 4.16 การสนับสนุนเรื่องการออม

หน่วย : จำนวน(ร้อยละ)

การสนับสนุนเรื่องการออม	ต้องการ ระดับที่มีผลต่อการสินสินใจ					ไม่ต้องการ
	5	4	3	2	1	
- จัดตั้งกองทุนสำรองเงินยามฉุกเฉินของหน่วยงานปลอดดอกเบี้ย	47 ร้อยละ 46.5	31 ร้อยละ30.7	16 ร้อยละ 15.8	2 ร้อยละ2.0	5/5.0 ร้อยละ 5.0	
- จัดกองทุนของหน่วยงาน ออมเงินลุ้นโชค เป็นรายปี	30 ร้อยละ 29.7	29 ร้อยละ 28.7	20 ร้อยละ19.8	11 ร้อยละ10.9	11 ร้อยละ10.9	
-จัดตั้งสหกรณ์ขายของราคาสมาชิก	9 ร้อยละ 8.9	28 ร้อยละ 27.7	32 ร้อยละ31.7	14 ร้อยละ13.9	18 ร้อยละ17.8	
-จัดให้มีการอบรมส่งเสริมให้ข้าราชการมีอาชีพเสริมรายได้	13 ร้อยละ 12.9	24 ร้อยละ 23.8	32 ร้อยละ1.7	10 ร้อยละ9.9	22 ร้อยละ21.8	
-ไม่ต้องการ						4 ร้อยละ1.9

บทที่ 5
สรุป อภิปราย และข้อเสนอแนะ

การศึกษาวิจัยเรื่อง “ปัจจัยที่มีผลต่อการเลือกรูปแบบการออมของเจ้าหน้าที่สำนักงานสรรพากรพื้นที่ปราจีนบุรี” มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาพฤติกรรมการออม และปัจจัยที่มีผลต่อการเลือกรูปแบบการออมของเจ้าหน้าที่สำนักงานสรรพากรพื้นที่ปราจีนบุรี ซึ่งได้ข้อสรุปผลการวิจัยและข้อเสนอแนะ ดังต่อไปนี้

1. สรุปผลการวิจัย

จากกการศึกษาวิจัยในครั้งนี้ สามารถสรุปผลการศึกษา จำแนกตามหัวข้อได้ดังนี้

1. ข้อมูลส่วนบุคคลของผู้ตอบแบบสอบถาม

ผลการศึกษา พบว่ารายได้เฉลี่ยต่อเดือน และค่าใช้จ่ายเฉลี่ยต่อเดือน มีผลต่อการเปลี่ยนแปลงของการออมอย่างมีระดับนัยสำคัญที่ร้อยละ 10 โดยที่ การออมมีการเปลี่ยนแปลงทิศทางเดียวกันกับรายได้เฉลี่ยของครัวเรือน ซึ่งหากรายได้เฉลี่ยต่อเดือนเปลี่ยนแปลงไป 1 หน่วยจะทำให้การออมเพิ่มขึ้น และ การออมมีการเปลี่ยนแปลงทิศทางตรงกันข้ามกับค่าใช้จ่ายเฉลี่ยต่อเดือน ซึ่งหากค่าใช้จ่ายเฉลี่ยต่อเดือนเพิ่มขึ้น 1 หน่วยจะทำให้การออมลดลง

การวิเคราะห์ข้อมูลส่วนบุคคลของผู้ตอบแบบสอบถาม ผู้วิจัยวิเคราะห์ได้ใช้ค่าความถี่ (Frequency) ค่าร้อยละ (Percentage) ซึ่งผลการวิเคราะห์ปรากฏ ส่วนใหญ่เป็นเพศหญิง คิดเป็นร้อยละ 80 , ช่วงอายุระหว่าง 41-50 ปี คิดเป็นร้อยละ 36.20 สถานภาพ สมรส คิดเป็นร้อยละ 49.50 การศึกษาระดับปริญญาตรี คิดเป็นร้อยละ 47.60 จำนวนสมาชิก 3 คน คิดเป็นร้อยละ 26.70 มีรายได้เฉลี่ยต่อเดือน 30,001-40,000 บาท คิดเป็นร้อยละ 28.60 และมีค่าใช้จ่ายเฉลี่ยต่อเดือนระหว่าง 30,001-40,000 บาท คิดเป็นร้อยละ 30.50

จากการศึกษาความสัมพันธ์ระหว่าง อายุ , รายได้เฉลี่ยต่อเดือน และค่าใช้จ่ายเฉลี่ยต่อเดือน พบว่า มีความสัมพันธ์ในทางบวก อย่างมีระดับนัยสำคัญที่ร้อยละ 1 แสดงว่ามีความสัมพันธ์กันระหว่างอายุ รายได้เฉลี่ยต่อเดือน และค่าใช้จ่ายเฉลี่ยต่อเดือน โดยอายุระหว่าง 41-50 ปี มีรายได้เฉลี่ยต่อเดือน ระหว่าง 30,001-40,000 บาท เนื่องจากมีรายได้พิเศษจากงานอื่น ๆ เช่น ขายอาหาร เครื่องสำอาง เป็นต้น และอายุระหว่าง 41-50 ปี มีค่าใช้จ่ายเฉลี่ยต่อเดือน ระหว่าง 30,001-40,000 บาท เนื่องจากมีความจำเป็นต้องซื้อสินค้าฟุ่มเฟือยเพิ่มมากขึ้น เช่น โทรศัพท์ เครื่องสำอาง เป็นต้น เช่นกัน

จากการศึกษาความสัมพันธ์ระหว่าง การศึกษา ,รายได้เฉลี่ยต่อเดือนและค่าใช้จ่ายเฉลี่ยต่อเดือน พบว่า มีความสัมพันธ์ในทางบวก อย่างมีระดับนัยสำคัญที่ร้อยละ 1 แสดงว่ามีความสัมพันธ์กันระหว่างการศึกษา ,รายได้เฉลี่ยต่อเดือนและค่าใช้จ่ายเฉลี่ยต่อเดือน คือการศึกษาระดับสูงจะมีรายได้เฉลี่ยต่อเดือนและค่าใช้จ่ายเฉลี่ยต่อเดือนสูง โดยการศึกษาระดับปริญญาโท มีรายได้เฉลี่ยต่อเดือนมากกว่า 40,000 บาท เนื่องมาจากมีรายได้พิเศษจากงานอื่น เช่น มีกิจการส่วนตัว สอนหนังสือ เป็นต้นและมีค่าใช้จ่ายเฉลี่ยต่อเดือนมากกว่า 40,000 บาท เนื่องจากมีความจำเป็นต้องซื้อสินค้าฟุ่มเฟือยเพิ่มมากขึ้น เช่น เครื่องคอมพิวเตอร์ โทรศัพท์ เครื่องสำอาง เป็นต้น เช่นกัน

จากการศึกษาความสัมพันธ์ระหว่าง ขนาดครัวเรือน , รายได้เฉลี่ยต่อเดือนและค่าใช้จ่ายเฉลี่ยต่อเดือน พบว่า มีความสัมพันธ์ในทางบวก อย่างมีระดับนัยสำคัญที่ร้อยละ 1 แสดงว่ามีความสัมพันธ์กันระหว่างขนาดครัวเรือน , รายได้เฉลี่ยต่อเดือนและค่าใช้จ่ายเฉลี่ยต่อเดือน คือขนาดครัวเรือนมีจำนวนสมาชิกมากจะมีรายได้เฉลี่ยต่อเดือนและค่าใช้จ่ายเฉลี่ยต่อเดือนสูง โดยขนาดครัวเรือนมีสมาชิก จำนวน 4 คน มีรายได้เฉลี่ยต่อเดือนมากกว่า 40,000 บาท เนื่องมีรายได้พิเศษจากงานอื่น เช่น เปิดร้านขายอาหาร เป็นต้น และขนาดครัวเรือนมีสมาชิก จำนวน 3 คน มีค่าใช้จ่ายเฉลี่ยต่อเดือน ระหว่าง 30,001-40,000 บาท เนื่องจากมีความจำเป็นต้องซื้อสินค้าฟุ่มเฟือยเพิ่มมากขึ้น เช่น โทรศัพท์ ค่าใช้จ่ายเกี่ยวกับบุตร เป็นต้น

จากการศึกษาความสัมพันธ์ระหว่าง ภาระหนี้สิน และอายุ พบว่า มีความสัมพันธ์ในทางบวกมีความสัมพันธ์ในทางบวก อย่างมีระดับนัยสำคัญที่ร้อยละ 1 แสดงว่ามีความสัมพันธ์กันระหว่างภาระหนี้สิน และอายุ โดยช่วงอายุระหว่าง 31 -40 ปี และ 41-50 ปี มีภาระหนี้สินเกี่ยวกับเงินกู้ระยะยาว เช่น บ้าน คอนโด รถยนต์ เนื่องมาจากเป็นช่วงอายุที่กำลังสร้างหลักปักฐาน และความมั่นคงในชีวิตให้กับตนเองและครอบครัว

2. ลักษณะการออมของผู้ตอบแบบสอบถาม

การวิเคราะห์ลักษณะการออมของผู้ตอบแบบสอบถาม ผู้วิจัยได้ใช้ค่าความถี่ (Frequency) ค่าร้อยละ (Percentage) ซึ่งผลการวิเคราะห์ปรากฏรายละเอียด โดย

จากการศึกษาความสัมพันธ์ระหว่าง รูปแบบการออม และอายุ พบว่า มีความสัมพันธ์ในทางบวก อย่างมีระดับนัยสำคัญที่ร้อยละ 1 แสดงว่ามีความสัมพันธ์กันระหว่างรูปแบบการออมและอายุ โดยช่วงอายุ ระหว่าง 41-50 ปี เลือกรูปแบบการออม คือฝากเงินกับสหกรณ์ออมทรัพย์กรมสรรพากร เหตุผลของการออมส่วนใหญ่มาจากความสะดวกสบาย เนื่องจากตัดจากบัญชีเงินเดือน รวมทั้งจะมุ่งถึงความมั่นคง และสามารถให้เป็นหลักประกันในการกู้เงินระยะยาวจาก

หน่วยงานได้ และช่วงอายุระหว่าง 31-40 ปี เลือกรูปแบบการออม ซื้อกรมธรรม์ประกันชีวิต อาจเป็นเหตุจากออมเงินไว้ใช้ในการเกษียณอายุ และใช้เป็นค่าลดหย่อนภาษีเงินได้บุคคลธรรมดา

จำแนกตามการออมในแต่ละเดือนเฉลี่ยคิดเป็นสัดส่วนร้อยละของรายได้ต่อเดือน พบว่า การออมระหว่าง 0 - 5% ของรายได้ต่อเดือน มีจำนวนมากที่สุด จำแนกตามระยะเวลาของรูปแบบการออม พบว่า ระยะปานกลาง (1-5 ปี) มีจำนวนมากที่สุด คือ จำนวน 41 คน คิดเป็นร้อยละ 39.0 ตามการใช้เงินที่อยู่ในมือเป็นอันดับแรก พบว่า จ่ายชำระคืนหนี้สิน มีจำนวนมากที่สุด คือ จำนวน 36 คน คิดเป็นร้อยละ 34.3 รองลงมาคือ ซื้อสินค้าและบริการจำนวน 26 คน อาจเนื่องมาจากเจ้าหน้าที่เลือกที่จะซื้อสิ่งของ เช่นโทรศัพท์มือถือ และท่องเที่ยวต่างประเทศ เพื่อเป็นการซื้อความสุขในปัจจุบันมากกว่าออมเงินไว้ใช้ยามชรา

3. ปัจจัยที่ใช้ประกอบการตัดสินใจเลือกรูปแบบการออม

ผลการศึกษา พบว่า สภาพคล่อง และการโฆษณาและสิ่งจูงใจมีผลต่อการเปลี่ยนแปลงของการออมอย่างมีระดับนัยสำคัญที่ร้อยละ 10

และการวิเคราะห์ปัจจัยที่ใช้ประกอบการตัดสินใจเลือกรูปแบบการออม ผู้วิจัยได้ใช้ค่าเฉลี่ย (Mean) และค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation) ซึ่งผลการวิเคราะห์ พบว่า ปัจจัยที่ใช้ประกอบการตัดสินใจเลือกรูปแบบการออม

1.ปัจจัยด้านสภาพคล่อง มีค่าเฉลี่ยสูงที่สุด คือ 4.17 โดยผู้ตอบแบบสอบถามพิจารณาจากความรวดเร็วในการให้บริการ

2. ปัจจัยด้านเป้าหมายการออม มีค่าเฉลี่ย 4.13 คือหากผู้ตอบแบบสอบถามมีรายได้มากขึ้น จะช่วยให้บรรลุเป้าหมายการออมเร็วขึ้น

3. ปัจจัยทางผลตอบแทน มีค่าเฉลี่ย 3.95 โดยผู้ตอบแบบสอบถามพิจารณาจากอัตราผลตอบแทนเป็นเหตุผลหลัก

4. ปัจจัยด้านการโฆษณาและสิ่งจูงใจ มีค่าเฉลี่ย 3.81 โดยผู้ตอบแบบสอบถามพิจารณาจากการได้สิทธิพิเศษทางภาษีเงินได้บุคคลธรรมดา

5. ปัจจัยทางความเสี่ยง มีค่าเฉลี่ย 3.68 ผู้ตอบแบบสอบถามพิจารณาความมั่นคงของสถาบันการเงิน เป็นส่วนสำคัญที่มีผลต่อการตัดสินใจ

2.อภิปรายผลการวิจัย

จากผลการวิเคราะห์เกี่ยวกับพฤติกรรมการออม และปัจจัยที่มีผลต่อการเลือกรูปแบบการออม ดังกล่าวข้างต้น ผู้วิจัยพบประเด็นที่น่าสนใจในการนำมาอภิปรายต่อไปนี้ คือ

1. จากการศึกษาความสัมพันธ์ระหว่าง อายุ และรายได้เฉลี่ยต่อเดือน มีความสัมพันธ์ในทางบวก ซึ่งหากอายุมากขึ้น จะมีรายได้เฉลี่ยต่อเดือนสูงขึ้น สอดคล้องกับงานวิจัยของ กิตติพัฒน์ แสนทวีสุข (2550) ปัจจัยที่มีผลต่อการออม คือ ช่วงอายุ (Life Cycle) และรายได้มีความสัมพันธ์กัน คือ ช่วงเริ่มทำงานและสะสมทุนทรัพย์ เป็นช่วงที่มีรายได้น้อยแต่สม่ำเสมอ โดยปกติแล้วรายได้มักจะเพิ่มขึ้นอย่างสม่ำเสมอตามระดับความรับผิดชอบที่สูงขึ้น และทักษะความรู้ที่พัฒนา ขึ้นจากงานนั้น ๆ

2. จากการศึกษาความสัมพันธ์ระหว่าง อายุ , รายได้เฉลี่ยต่อเดือน และค่าใช้จ่ายเฉลี่ยต่อเดือน พบว่ารายได้เฉลี่ยต่อเดือนและค่าใช้จ่ายเฉลี่ยต่อเดือนจะอยู่ในระดับเดียวกัน เช่น อายุระหว่าง 41-50 ปี มีรายได้เฉลี่ยต่อเดือน ระหว่าง 30,001-40,000 บาท และค่าใช้จ่ายเฉลี่ยต่อเดือน 30,001-40,000 บาท รวมทั้งจากการศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างภาระหนี้สิน และอายุ พบว่า ช่วงอายุระหว่าง 31 -40 ปี และ 41-50 ปี มีภาระหนี้สินเกี่ยวกับ เงินกู้ระยะยาว เช่น บ้าน คอนโด รถยนต์ เนื่องมาจากเป็นช่วงอายุที่กำลังสร้างหลักปักฐาน และความมั่นคงในชีวิตให้กับตนเองและครอบครัว ประกอบกับเมื่อจำแนกตามการออมในแต่ละเดือนเฉลี่ยคิดเป็นสัดส่วนกี่เปอร์เซ็นต์ของรายได้ต่อเดือน พบว่า การออมระหว่าง 0 - 5% ของรายได้ต่อเดือน มีจำนวนมากที่สุด คือ จำนวน 46 คน คิดเป็นร้อยละ 43.8 สอดคล้องกับงานวิจัยของมหาวิทยาลัยหอการค้าไทย (2551) ที่พบว่าผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่มีรายได้เฉลี่ยต่อเดือนและค่าใช้จ่ายเฉลี่ยต่อเดือนจะอยู่ในระดับเดียวกัน จึงมีเงินเหลือเก็บไม่มากนัก และไม่แน่นอน สาเหตุอาจมาจากรายได้ไม่เพียงพอกับค่าใช้จ่าย และผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่อยู่ในช่วงอายุระหว่าง 31 -40 ปี เนื่องมาจากเป็นช่วงอายุที่กำลังสร้างหลักปักฐาน และความมั่นคงในชีวิตให้กับตนเองและครอบครัว

3. พฤติกรรมการออมของเจ้าหน้าที่ จากการศึกษาความสัมพันธ์ระหว่าง รูปแบบการออม และอายุ พบว่า มีความสัมพันธ์ในทางบวก โดยช่วงอายุ ระหว่าง 41-50 ปี เลือกรูปแบบการออม คือฝากเงินกับสหกรณ์ออมทรัพย์กรมสรรพากร เหตุผลของการออมส่วนใหญ่มาจากความสะดวกสบาย เนื่องจากตัดจากบัญชีเงินเดือน รวมทั้งจะมุ่งถึงความมั่นคง และสามารถให้เป็นหลักประกันในการกู้เงินระยะยาวจากหน่วยงานได้ และช่วงอายุระหว่าง 31-40 ปี เลือกรูปแบบการออมโดยซื้อกรมธรรม์ประกันชีวิต อาจเป็นเหตุจากออมเงินไว้ใช้ในเกษียณอายุ และใช้เป็นค่าลดหย่อนภาษีเงินได้บุคคล ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยกองทุนบำเหน็จบำนาญข้าราชการ(กบข.,2552) พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามเลือกวิธีการลงทุนที่คิดว่าน่าจะเสี่ยงน้อยกว่า เช่น การฝากประจำ การทำ

ประกันชีวิต และสอดคล้องกับงานวิจัยของ พนม กิติวัง (2543) ที่พบว่าผู้ออมให้ความสำคัญกับการออมเงินในสถาบันการเงินมาก โดยมีเหตุผลของการออมส่วนใหญ่จะมุ่งถึงความมั่นคง ความพอใจในการบริการ และระดับความเสี่ยงต่ำ ทั้งนี้อาจมีเหตุผลอื่น ๆ อีก อาทิ เช่น สภาพคล่องสูง การออมเงินทำได้ง่าย สะดวก เนื่องจากธนาคารมีสาขาจำนวนมากกระจายอยู่ทั่วประเทศ โดยเหตุผลของการออมส่วนใหญ่จะมุ่งถึงความมั่นคง สะดวกในการฝากเงินเนื่องจากตัดจากบัญชีเงินเดือน และสามารถใช้เป็นหลักประกันในการกู้เงินระยะยาว

4. ปัจจัยที่มีผลต่อการเลือกรูปแบบการออม พบว่า ปัจจัยที่ใช้ประกอบการตัดสินใจเลือกรูปแบบการออม ปัจจัยด้านสภาพคล่อง มีค่าเฉลี่ยสูงที่สุด คือ 4.17 โดยผู้ตอบแบบสอบถามพิจารณาจากความรวดเร็วในการให้บริการ รองลงมาคือ ปัจจัยด้านเป้าหมายการออม มีค่าเฉลี่ย 4.13 คือหากผู้ตอบแบบสอบถามมีรายได้มากขึ้น จะช่วยให้บรรลุเป้าหมายการออมเร็วขึ้น ปัจจัยทางผลตอบแทน มีค่าเฉลี่ย 3.95 โดยผู้ตอบแบบสอบถามพิจารณาจากอัตราผลตอบแทนเป็นเหตุผลหลัก ปัจจัยด้านการโฆษณาและสิ่งจูงใจ มีค่าเฉลี่ย 3.81 โดยผู้ตอบแบบสอบถามพิจารณาจากการได้สิทธิพิเศษทางภาษีเงินได้บุคคลธรรมดา และปัจจัยทางความเสี่ยง มีค่าเฉลี่ย 3.68 ผู้ตอบแบบสอบถามพิจารณาความมั่นคงของสถาบันการเงิน เป็นส่วนสำคัญที่มีผลต่อการตัดสินใจ ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ วราภรณ์ กิตติวรบุตร (2549) ที่กล่าวถึงปัจจัยด้านสภาพคล่องเป็นปัจจัยที่ให้ความสำคัญมากเป็นอันดับแรก รองลงมาคือ ปัจจัยด้านเป้าหมายการออม ปัจจัยทางผลตอบแทน ปัจจัยด้านการโฆษณาและสิ่งจูงใจ และปัจจัยทางความเสี่ยง ตามลำดับ

3.ข้อเสนอแนะในการนำผลการวิจัยไปใช้ประโยชน์

จากผลการวิจัยในครั้งนี้ ทำให้ได้ข้อเสนอแนะ ต่อองค์กร ต่อผู้ออม ดังนี้

1.ต่อองค์กร เป็นข้อมูลเบื้องต้นให้กับผู้บริหาร ทราบถึงการออมของเจ้าหน้าที่ในสำนักงานสรรพากรพื้นที่ปราจีนบุรีมีสัดส่วนการออมเงินต่อเดือนอยู่เกณฑ์ที่ต่ำ คือ การออมระหว่าง 0-5% ซึ่งเป็นข้อมูลพื้นฐานสำหรับผู้บริหารของกรมสรรพากร ได้ตระหนักถึงความสำคัญของการออมเงิน อันจะส่งผลให้คุณภาพชีวิตของเจ้าหน้าที่ และนำไปเป็นแนวทางในการแก้ไขปัญหา ปรับปรุงการบริหาร โดยให้ความสำคัญและส่งเสริมการออมเงินซึ่งเป็นการเสริมสร้างคุณภาพชีวิตของเจ้าหน้าที่อาทิ จัดตั้งกองทุนสำรองเงินยามฉุกเฉินของหน่วยงานปลอดดอกเบี้ย จัดกองทุนของหน่วยงาน ออมเงินลุ้นโชค เป็นรายปี จัดตั้งสหกรณ์ขายของราคาสมาชิก จัดให้มีการอบรมส่งเสริมให้ข้าราชการมีอาชีพเสริมรายได้ เป็นต้น

2. ต่อเจ้าหน้าที่ เมื่อพิจารณาปัจจัยที่มีผลต่อการเลือกรูปแบบการออม คือ ปัจจัยด้านสภาพคล่อง อาทิ สามารถเบิกถอนเงินออกมาใช้ได้เมื่อยามฉุกเฉินหรือจำเป็น สามารถใช้เป็นหลักประกันในการกู้ยืมเงินระยะยาว เดินทางสะดวก ความรวดเร็วในการให้บริการ มีสาขาหรือช่องทางที่ติดต่อได้ง่าย ระยะเวลาในการออมมีผลต่อการตัดสินใจเลือกรูปแบบการออม ภาวะเศรษฐกิจปัจจุบัน มีผลทำให้สภาพคล่องทางการเงินลดลง มีค่าเฉลี่ยสูงที่สุด คือ 4.1724 แสดงให้เห็นถึงสภาพคล่องที่ผู้ออมจะนำเงินออมมาจับจ่ายใช้สอยได้ง่ายเช่นกัน ประกอบการช่วยเหลือของภาครัฐเชิงสวัสดิการ เช่น ค่ารักษาพยาบาล ทำให้เจ้าหน้าที่เกิดความรู้สึกมีความมั่นคงและปลอดภัยในชีวิตมากขึ้น มีผลให้มองข้ามความจำเป็นในการที่จะออมเงินไว้ใช้ยามฉุกเฉิน ซึ่งงานวิจัยดังกล่าว โดยการซักถามสัมภาษณ์เพื่อตอบแบบสอบถาม ส่งผลให้เจ้าหน้าที่ได้ตระหนักถึงความสำคัญของการออมเงินไว้ใช้ในยามชราและเป็นการกระตุ้นการออมของเจ้าหน้าที่ และงานวิจัยในครั้งนี้เจ้าหน้าที่สามารถนำไปใช้เป็นตัวประกอบการตัดสินใจในการพิจารณาเลือกรูปแบบการออมที่เหมาะสมของแต่ละบุคคล

4.ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป

การศึกษาครั้งนี้เน้นการศึกษาในเรื่อง “ปัจจัยที่มีผลต่อการเลือกรูปแบบการออมของเจ้าหน้าที่สำนักงานสรรพากรพื้นที่ปราจีนบุรี” มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาพฤติกรรมการออม และปัจจัยที่มีผลต่อการเลือกรูปแบบการออมของเจ้าหน้าที่สำนักงานสรรพากรพื้นที่ปราจีนบุรี ซึ่งในการศึกษา ครั้งต่อไปผู้ศึกษามีข้อเสนอแนะ ดังต่อไปนี้

1.ควรศึกษากับเจ้าหน้าที่ทุกท่านของสำนักงานสรรพากรในท้องที่จังหวัดอื่น ๆ แยกเป็นภาค อาทิ ภาคตะวันออก ประกอบด้วย ชลบุรี ระยอง จันทบุรี ตราด เป็นต้น เพื่อให้ได้ข้อมูลรูปแบบการออมเฉพาะกลุ่ม โดยสามารถใช้เป็นข้อมูลเบื้องต้นในการวิเคราะห์ความเป็นอยู่ลักษณะการออมของกลุ่ม เพื่อหน่วยงานในระดับภาค ระดับกรม สามารถใช้วิเคราะห์หาแนวทางส่งเสริมการออมให้กับเจ้าหน้าที่สรรพากรได้อย่างเหมาะสมกับสภาพข้อเท็จจริง

2.ควรศึกษาเปรียบเทียบเรื่องรูปแบบการออมแบบต่าง ๆ เนื่องจากในแต่ละรูปแบบมีข้อจำกัดแตกต่างกัน ผลตอบแทน และความเสี่ยงก็แตกต่างกันด้วย เพื่อเป็นประโยชน์ให้แก่ผู้ต้องการการออมเงิน ต่อไป

บรรณานุกรม

บรรณานุกรม

กนกวรรณ วิเชียร (2555) “ปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับพฤติกรรมการออมของข้าราชการและลูกจ้างประจำในสังกัดมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ” การศึกษาค้นคว้าอิสระเศรษฐศาสตรมหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

กองทุนบำเหน็จบำนาญข้าราชการ (2552) “ผลกระทบจากการเปลี่ยนแปลงโครงสร้างประชากรต่อวิถีชีวิตของประชากรกับทิศทางการออมในอนาคต” วิทยาลัยประชากรศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

กิตติพล คำสุข และอภิสิทธิ์ ตระการไพโรจน์ (2552) “ทางเลือกการออมและการลงทุน เพื่อลดผลกระทบจากปัญหาเงินเฟ้อในปัจจุบัน” มหาวิทยาลัยหอการค้าไทย

ดารณี วิทยาศัย (2545) “การศึกษาพฤติกรรมการออมและปัจจัยที่ใช้ประกอบการตัดสินใจเลือกรูปแบบการออมของพนักงานภาคเอกชนในเขตกรุงเทพมหานคร วิทยานิพนธ์ปริญญามหาบัณฑิต สาขาวิชาบริหารธุรกิจ บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยหอการค้าไทย

ชนิชา เจริญนาน (2554) “ปัจจัยที่มีผลต่อการออมของครัวเรือนในประเทศไทย” การศึกษาค้นคว้าอิสระ เศรษฐศาสตร์มหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช

ธาดา ธำรง (2548) “ ปัจจัยที่มีผลต่อการออมของประชาชนวัยกลางคน ศึกษาเฉพาะกรณีนักศึกษาภาคพิเศษกรุงเทพมหานคร คณะพัฒนาสังคม” สถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์

ธิดารัตน์ สงวนศักดิ์ (2544) “พฤติกรรมการออมของผู้มีรายได้ประจำ กรณีศึกษา พนักงานการไฟฟ้าส่วนภูมิภาค เขต 1 (เชียงใหม่) ภาคเหนือ และพนักงานการไฟฟ้าส่วนภูมิภาคจังหวัดเชียงใหม่” การค้นคว้าอิสระ สาขาวิชาบริหารธุรกิจ บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยเชียงใหม่

บุษบง ศรีสันต์ (2542) “ปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับพฤติกรรมการออมของประชาชนในเขตกรุงเทพมหานคร” วิทยานิพนธ์ปริญญาศึกษาศาสตร์มหาบัณฑิต สาขาวิชาประชากรศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยมหิดล

ปวิกร จุณณานนท์ (2541) “ปัจจัยการสื่อสารที่มีอิทธิพลต่อการตัดสินใจลงทุนในกองทุนรวมของประชาชน” วิทยานิพนธ์ปริญญามหาบัณฑิต จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ปิยดา สมบัติวัฒนา (2550) “ปัจจัยทางจิตสังคมที่เกี่ยวข้องกับพฤติกรรมการออมของนิสิตระดับปริญญาตรี โครงการบริหารธุรกิจ ภาคสมทบ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ” วิทยานิพนธ์ปริญญาศิลปศาสตรมหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

มณฑา บุบผาชื่น (2551) “ทัศนคติของผู้ฝากเงินที่มีต่อสถาบันคุ้มครองเงินฝาก” การศึกษาค้นคว้าอิสระ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

มยุรา พัดเย็นฉ่ำ, วราพร พิทยานนท์ และอัญชลี วงศาโรจน์ (2551) “ปัจจัยส่วนบุคคลและพฤติกรรมการออมของข้าราชการตำรวจระดับปฏิบัติการ สังกัดสำนักงานตรวจคนเข้าเมืองด่านท่าอากาศยานแห่งชาติสุวรรณภูมิ” การค้นคว้าอิสระ เศรษฐศาสตรมหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยนเรศวร

มหาวิทยาลัยหอการค้าไทย (2551) “พฤติกรรมการออมและการใช้จ่ายเงินของคนไทย การจัดสรรรายได้ ของคนที่ไม่มีหนี้สิน” การศึกษาค้นคว้าอิสระ เศรษฐศาสตรมหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยหอการค้าไทย

ลลิตา อุไรรางกูล (2548) “พฤติกรรมการออมและปัจจัยที่ส่งผลกระทบต่อการออมสำหรับการเกษียณอายุของพนักงานบริษัทเอกชน ในเขตกรุงเทพมหานคร” วิทยานิพนธ์เศรษฐศาสตร์ สถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์

วราภรณ์ กิตติวรบุตร (2549) “ปัจจัยที่มีผลต่อการออมของพนักงานธนาคารกสิกรไทย จำกัด (มหาชน) ในกรุงเทพมหานคร” วิทยานิพนธ์ เศรษฐศาสตรมหาบัณฑิต วิทยาลัยมหาวิทยาลัยเชียงใหม่

วรเวศม์ สุวรรณระดา และสมประวิณ มันประเสริฐ (2551) “ปัจจัยกำหนดพฤติกรรมการออมของผู้มีงานทำในประเทศไทย การศึกษาจากข้อมูลการสำรวจในระดับจุลภาค” คณะเศรษฐศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ศิริวัฒน์ ศิริสะอาด (2548) “การบริหารการเงินส่วนบุคคล กรณีศึกษา อำเภอศรีราชา จังหวัดชลบุรี” วิทยานิพนธ์ บริหารธุรกิจมหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยศรีปทุม วิทยาเขตชลบุรี

เสน่ห์ ชนะหาญ (2548) “พฤติกรรมการออมและปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการออม กรณีศึกษาพนักงาน บมจ. ธนาคารกสิกรไทยในเขตกรุงเทพมหานครและปริมณฑล” วิทยานิพนธ์เศรษฐศาสตรมหาบัณฑิต สาขาการจัดการภาครัฐและภาคเอกชน สถาบันพัฒนบริหารศาสตร์

อรนุช เชาวร์สุวรรณกิจ (2550) “ปัจจัยที่มีผลต่อพฤติกรรมการออมของครัวเรือนไทย”. การค้นคว้าอิสระ เศรษฐศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาเศรษฐศาสตร์ธุรกิจ มหาวิทยาลัยขอนแก่น

ภาคผนวก

ภาคผนวก ก

แบบสอบถาม

<u>แบบสอบถามเพื่อการวิจัย</u>

เรื่อง ปัจจัยที่มีผลต่อการเลือกรูปแบบการออมของเจ้าหน้าที่สำนักงานสรรพากรพื้นที่ปราจีนบุรี

คำชี้แจง

ข้อมูลที่ได้รับจากการตอบแบบสอบถามจะนำมาวิเคราะห์เพื่อศึกษาพฤติกรรมการออม และศึกษาปัจจัยที่มีผลต่อการเลือกรูปแบบของเจ้าหน้าที่สำนักงานสรรพากรพื้นที่ปราจีนบุรี กรุณาให้ข้อมูลตามความเป็นจริง และข้อมูลของท่านจะนำมาใช้ในการวิเคราะห์แบบภาพรวม ไม่แจกแจงการวิเคราะห์เป็นรายบุคคลขอขอบพระคุณเป็นอย่างยิ่งที่ท่านกรุณาสละเวลาในการตอบแบบสอบถามในครั้งนี้

<u>ส่วนที่ 1 ข้อมูลส่วนบุคคลของผู้ตอบแบบสอบถาม</u>

ให้ท่านพิจารณาข้อความต่อไปนี้ แล้วทำเครื่องหมาย (✓)ลงในช่องที่ท่านต้องการเลือก

1.เพศ

○ 1.ชาย ○ 2.หญิง

2.อายุ

○ 1. 21-30 ปี ○ 3. 41-50 ปี

○ 2. 31-40 ปี ○ 4. 51 ปีขึ้นไป

3.สถานภาพ

○ 1.โสด ○ 3.หย่าร้าง / แยกกันอยู่

○ 2. สมรส

4. การศึกษา

○ 1. ต่ำกว่าปริญญาตรี
○ 2. ปริญญาตรี
○ 3. ปริญญาโท
○ 4. สูงกว่าปริญญาโท

5. จำนวนสมาชิกในครอบครัวที่อยู่ในความดูแล (รวมตัวท่านด้วย)

○ 1. 1 คน
○ 2. 2 คน
○ 3. 3 คน
○ 4. 4 คน
○ 5. ตั้งแต่ 4 คนขึ้นไป

6. รายได้โดยเฉลี่ยต่อเดือน (รวมเงินเดือนและรายได้พิเศษอื่นๆ)

○ 1.ต่ำกว่า 10,000 บาท
○ 2. 10,001-20,000 บาท
○ 3. 20,001-30,000 บาท
○ 4. 30,001-40,000 บาท
○ 5. สูงกว่า 40,000 บาท

7. ค่าใช้จ่ายโดยเฉลี่ยต่อเดือน

○ 1. ต่ำกว่า 10,000 บาท
○ 2. 10,001-20,000 บาท
○ 3. 20,001-30,000 บาท
○ 4. 30,001-40,000 บาท
○ 5. สูงกว่า 40,000 บาท

8. ปัจจุบันท่านมีภาระหนี้สินประเภทใดบ้าง (เลือกตอบได้มากกว่า 1 คำตอบ)

- ○ 1. เงินกู้จากเพื่อน ญาติพี่น้อง หรือเงินนอกระบบ
- ○ 2. หนี้สินจากบัตรเครดิต
- ○ 3. เงินกู้ระยะยาว เช่น บ้าน คอนโด รถยนต์
- ○ 4. เงินกู้ค่าผ่อนชำระสินค้า เงินกู้ค่าเทอมบุตร
- ○ 5. ไม่มีหนี้สิน

<u>ส่วนที่ 2 ลักษณะการออมของผู้ตอบแบบสอบถาม</u>

9. การออมของท่านเป็นรูปแบบใด (เลือกตอบได้มากกว่า 1 คำตอบ)

- ○ 1. ฝากเงินกับสหกรณ์ออมทรัพย์กรมสรรพากร
- ○ 2 ฝากเงินกับสถาบันการเงิน
- ○ 3. ซื้อสลากออมสิน / ธกส.
- ○ 4. ซื้อกรมธรรม์ประกันชีวิต
- ○ 5. ซื้อพันธบัตร / หุ้นกู้
- ○ 6. ซื้อหุ้นในตลาดหลักทรัพย์ / กองทุนรวมต่าง ๆ
- ○ 7. ซื้อสินทรัพย์อื่นๆ เช่น ทองคำ, ที่ดิน, บ้าน, เงินตราต่างประเทศ
- ○ 8. เล่นแชร์
- ○ 9. อื่นๆ โปรดระบุ……

10. ท่านมีการออมในแต่ละเดือนเฉลี่ยคิดเป็นสัดส่วนกี่เปอร์เซ็นต์ของรายได้ต่อเดือน

- ○ 1. 0 % - 5% ของรายได้/เดือน
- ○ 2. 6 % - 10% ของรายได้/เดือน
- ○ 3. 11 % -20% ของรายได้/เดือน
- ○ 4. ตั้งแต่ 21% ของรายได้/เดือน

11. ระยะเวลาของรูปแบบการออมที่ท่านเลือก

○ 1.ระยะสั้น (ต่ำกว่า 1 ปี)

○ 2. ระยะปานกลาง (1-5 ปี)

○ 3. ระยะยาว (5 ปีขึ้นไป)

12. ระยะเวลาในการออม

○ 1.น้อยกว่า 1 ปี

○ 2. 1-5 ปี

○ 3. 6-10 ปี

○ 4. มากกว่า 10 ปี

13. ถ้าขณะนี้ ท่านมีเงินเหลือใช้อยู่ในมือ สิ่งใดต่อไปนี้ที่ท่านจะลงมือทำเป็นลำดับแรก

○ 1. ฝากธนาคาร

○ 2. จ่ายชำระคืนหนี้สิน

○ 3. ซื้อสินค้า / บริการ

○ 4. ท่องเที่ยว

14. ท่านศึกษาข้อมูลการเก็บออมในรูปแบบต่างๆ จากแหล่งใดบ้าง (เลือกตอบได้มากกว่า 1 คำตอบ)

○ 1. สื่อต่างๆ เช่น วิทยุ โทรทัศน์ หนังสือพิมพ์

○ 2. เพื่อนๆ / ญาติ / คนในครอบครัว

○ 3. ค้นหาข้อมูลใน INTERNET

○ 4. อื่นๆ โปรดระบุ……..

ส่วนที่ 3 ปัจจัยที่ใช้ประกอบการตัดสินใจเลือกรูปแบบการออม

ให้ท่านพิจารณาข้อความต่อไปนี้ แล้วทำเครื่องหมาย (✓) ลงในช่องที่ท่านเห็นด้วยมากที่สุด โดย 5= มากที่สุด, 4= มาก, 3= ปานกลาง, 2= น้อย, 1= น้อยที่สุด

ปัจจัยที่ใช้ประกอบการตัดสินใจ		ระดับที่มีผลต่อการตัดสินใจ				
		5	4	3	2	1
15	ปัจจัยทางผลตอบแทน					
	15.1 อัตราผลตอบแทนเป็นเหตุผลหลักในการเลือกรูปแบบการออม					
	15.2 รูปแบบการออมที่ให้ผลตอบแทนสม่ำเสมอมีผลต่อการตัดสินใจเลือกรูปแบบการออม					
	15.3 ความผันผวนของค่าเงินในช่วงเวลาต่างๆ มีผลต่อการตัดสินใจเลือก รูปแบบการออม					
	15.4 การได้รับยกเว้นภาษีดอกเบี้ยเงินฝาก มีผลต่อการตัดสินใจเลือกรูปแบบการออม					
	15.5 ภาวะเงินเฟ้อ ค่าครองชีพ มีผลต่อการตัดสินใจเลือกรูปแบบการออม					
16	ปัจจัยทางความเสี่ยง					
	16.1 ระดับความเสี่ยงมีผลต่อการตัดสินใจเลือกรูปแบบการออม					
	16.2 ความมั่นคงของสถาบันการเงิน เป็นส่วนสำคัญที่มีผลต่อการตัดสินใจเลือกรูปแบบการออม					
	16.3 ความไม่แน่นอนของภาวะเศรษฐกิจมีผลต่อการตัดสินใจเลือกรูปแบบการออม					
	16.4 ปัญหาทางการเมืองมีผลต่อการตัดสินใจเลือกรูปแบบการออม					
	16.5 การกระจายความเสี่ยงโดยการลงทุนทั้งในระยะสั้นและระยะยาวจะช่วยลดระดับความเสี่ยงลง					
17	ปัจจัยด้านสภาพคล่อง					
	17.1 สามารถเบิกถอนเงินออกมาใช้ได้เมื่อฉุกเฉินหรือจำเป็น					
	17.2 สามารถใช้เป็นหลักประกันในการกู้ยืมเงินระยะยาว					
	17.3 เดินทางสะดวก มีสาขาหรือช่องทางที่ติดต่อได้ง่าย					

	17.4 ความรวดเร็วในการให้บริการ					
	17.5 ระยะเวลาในการออมมีผลต่อการตัดสินใจเลือกรูปแบบการออม					
	17.6 ภาวะเศรษฐกิจปัจจุบัน มีผลทำให้สภาพคล่องทางการเงินลดลง					
ปัจจัยที่ใช้ประกอบการตัดสินใจ		ระดับที่มีผลต่อการตัดสินใจ				
		5	4	3	2	1
18	ปัจจัยด้านเป้าหมายการออม					
	18.1 การกำหนดเป้าหมายการออม มีผลต่อการเลือกรูปแบบการออม					
	18.2 การบรรลุถึงเป้าหมาย จะเกิดขึ้นได้หากมีวินัยในการออม					
	18.3 การเปลี่ยนแปลงเรื่องค่าครองชีพที่สูงขึ้น มีผลกระทบโดยตรงต่อการบรรลุถึงเป้าหมายการออม					
	18.4 เป้าหมายการออมเป็นแรงบันดาลใจให้เกิดการออม					
	18.5 หากมีรายได้มากขึ้น จะช่วยให้บรรลุเป้าหมายการออมเร็วขึ้น					
19	ปัจจัยด้านการโฆษณาและสิ่งจูงใจ					
	19.1 ความรู้เรื่องการออมและการลงทุน มีผลต่อการเลือกรูปแบบการออม					
	19.2 การติดตามข้อมูลข่าวสารด้านการออมและการลงทุนอยู่เสมอส่งผลต่อการตัดสินใจเลือกรูปแบบการออม					
	19.3 การได้รับสิทธิพิเศษในด้านบริการอื่นๆ เช่น เงินกู้ บัตรเครดิต มีส่วนในการตัดสินใจเลือกรูปแบบการออม					
	19.4 การได้สิทธิพิเศษทางภาษีเงินได้บุคคลธรรมดา มีส่วนในการตัดสินใจเลือกรูปแบบการออม					
	19.5 มีการประชาสัมพันธ์ข่าวสารการออม การลงทุน อย่างต่อเนื่อง					
	19.6 ชื่อเสียงหรือภาพลักษณ์ของสถาบันการเงิน					
	19.7 นำเอาเทคโนโลยีใหม่ๆ มาใช้ เพื่อเพิ่มความสะดวกมากยิ่งขึ้น					

ส่วนที่ 4 ข้อคิดเห็นหรือข้อเสนอแนะ

ท่านต้องการให้หน่วยงานที่ท่านทำงาน สนับสนุนเรื่องการออม		ต้องการ ระดับที่มีผลต่อการตัดสินใจ					ไม่ต้องการ
		5	4	3	2	1	
20	การสนับสนุนเรื่องการออม						
	20.1 จัดตั้งกองทุนสำรองเงินยามฉุกเฉินของหน่วยงาน ปลอดดอกเบี้ย						
	20.2 จัดกองทุนของหน่วยงาน ออมเงินลุ้นโชค เป็นรายปี						
	20.3 จัดตั้งสหกรณ์ขายของราคาสมาชิก						
	20.4 จัดให้มีการอบรมส่งเสริมให้ข้าราชการมีอาชีพเสริมรายได้						

24. ท่านคิดว่ามีปัจจัยใด ที่มีอิทธิพลต่อการตัดสินใจเลือกรูปแบบการออมของท่าน

……

……

ภาคผนวก ข

สมการที่ 1 ความสัมพันธ์ระหว่างการออมกับรายได้เฉลี่ยต่อเดือน

สมการที่ 2 ความสัมพันธ์ระหว่างการออมกับค่าใช้จ่ายเฉลี่ยต่อเดือน

สมการที่ 3 ปัจจัยที่มีผลต่อการเลือกรูปแบบการออม

สมการที่ 1 ความสัมพันธ์ระหว่างการออมกับรายได้เฉลี่ยต่อเดือน

Dependent Variable: Y

Method: Least Squares

Date: 04/21/13 Time: 21:03

Sample: 1 105

Included observations: 105

Variable	Coefficient	Std. Error	t-Statistic	Prob.
C	1.791231	6.454460	0.277518	0.7820
X1	2.510614	0.943609	2.660650	0.0091**

R-squared	0.703503	Mean dependent var	10.32026
Adjusted R-squared	0.748615	S.D. dependent var	9.734006
S.E. of regression	8.073720	Akaike info criterion	7.079446
Sum squared resid	6388.125	Schwarz criterion	7.256377
Log likelihood	-364.6709	Hannan-Quinn criter.	7.151142
F-statistic	1.885724	Durbin-Watson stat	1.096578
Prob(F-statistic)	0.090799		

** significant at the 0.01 level

สมการที่ 2 ความสัมพันธ์ระหว่างการออมกับค่าใช้จ่ายเฉลี่ยต่อเดือน

Dependent Variable: Y

Method: Least Squares

Date: 04/21/13 Time: 21:06

Sample: 1 105

Included observations: 105

Variable	Coefficient	Std. Error	t-Statistic	Prob.
C	5.316937	4.468036	1.189994	0.2369
X2	-1.173351	0.648728	1.808694	0.0734***

R-squared	0.749826	Mean dependent var	9.828571
Adjusted R-squared	0.778348	S.D. dependent var	7.425861
S.E. of regression	7.456793	Akaike info criterion	6.920468
Sum squared resid	5449.168	Schwarz criterion	7.097399
Log likelihood	-356.3246	Hannan-Quinn criter.	6.992164
F-statistic	3.271374	Durbin-Watson stat	1.160472
Prob(F-statistic)	0.073416		

***. significant at the 0.10 level

สมการที่ 3 ปัจจัยที่มีผลต่อการเลือกรูปแบบการออม

Ordinary least squares regression

Model was estimated Mar 14, 2013 at 07:54:55PM

LHS=B10	Mean	= 10.07619
	Standard deviation	= 7.410615
WTS=none	Number of observs.	= 105
Model size	Parameters	= 7
	Degrees of freedom	= 98
Residuals	Sum of squares	= 5107.228
	Standard error of e	= 7.219042
Fit	R-squared	= .1057821
	Adjusted R-squared	= .5103406E-01
Model test	F[6, 98] (prob)	= 1.93 (.0831)
Autocorrel	Durbin-Watson Stat.	= 1.3267263
	Rho = cor[e,e(-1)]	= .3366369

White heteroscedasticity robust covariance matrix

Br./Pagan LM Chi-sq [6] (prob) = 3.21 (.7820)

Variable	Coefficient	Standard Error	t-ratio	P[|T|>t]	Mean of X
Constant	9.89115154	5.76474614	1.716	.0894	
X1	2.69894434	.88570033	3.047	.0030**	4.23809524
X2	.81314042	1.36750451	.595	.5535	3.92380952
X3	1.46757446	1.24649175	1.177	.2419	3.64761905
X4	.14555687	1.22911975	.118	.9060	4.15238095
X5	2.38001958	1.40770763	1.691	.0941***	3.80000000

**. significant at the 0.01 level

***. significant at the 0.10 level

ประวัติผู้ศึกษา

ชื่อ	นางสาวสมสิริ คิดซื่อ
วัน เดือน ปีเกิด	31 มกราคม 2517
สถานที่เกิด	อำเภอปากพลี จังหวัดนครนายก
ประวัติการศึกษา	วท.บ. สาขาเศรษฐศาสตร์เกตร มหาวิทยาลัยแม้โจ้ จังหวัดเชียงใหม่
สถานที่ทำงาน	สำนักงานสรรพากรพื้นที่ปราจีนบุรี อำเภอเมืองปราจีนบุรี จังหวัดปราจีนบุรี
ตำแหน่ง	ตำแหน่งนักวิชาการภาษี ระดับ ชำนาญการ